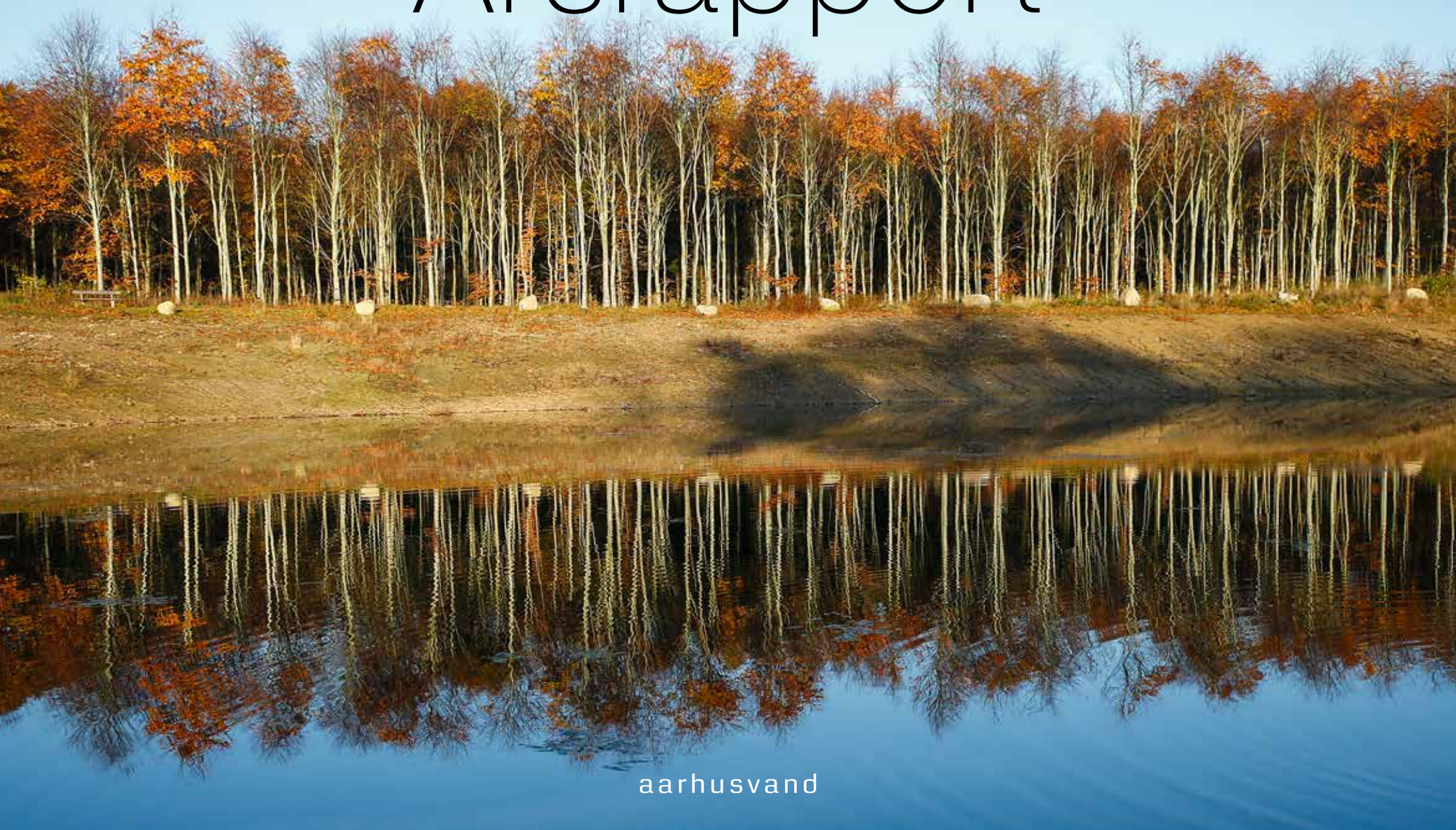

2018

Årsrapport

aarhusvand

Indhold

Forord

En god arbejdsplads og Danmarks førende vandselskab 3

Ledelsesberetning

En ny bestyrelse trak i arbejdstøjet 5

Vi passer på vores vand 6

Organisation, koncernoversigt, selskabsoplysninger..... 7

Nøgletal for 2018 8

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold i koncernen 10

Hoved- og nøgletal for koncernen 12

Resultater i 2018..... 14

Vi understøtter FN's verdensmål..... 20

Resultatoversigt for samfundsansvar 24

Skovrejsningsaftale beskytter grundvand 26

Grundvandsbeskyttelse nomineret til miljøpris 26

Marselisborg Renseanlæg, verdens mest bæredygtige 27

Aarhus ReWater bliver fyrtårn for ressourceudnyttelse 28

Robot skal optimere vores drikkevandssystemer 28

Vandpartner vandt Procespris 29

Robotteknologi indtager vores renseanlæg 30

Eksport af dansk vandteknologi i Indien 30

Vandsamarbejde i Australien og New Zealand 31

Aarhus Vand 2018 i billeder..... 32

Lovmæssige forhold..... 34

Påtegning

Ledelsespåtegning 36

Den uafhængige revisors revisionspåtegning 37

Koncern- og årsregnskab

Anvendt regnskabspraksis 40

Resultatopgørelse 45

Balance..... 46

Egenkapitalopgørelse..... 48

Pengestrømsopgørelse 49

Noter 50

Bilag 63

Vi vil være en god arbejdsplads og Danmarks førende vandselskab

Velkommen til vores årsrapport, som i ord, billeder og tal viser udviklingen af virksomheden, og som viser, hvor langt vi i 2018 er nået i forhold til vores vision om at være Danmarks førende vandselskab.

I januar trak vores nye bestyrelse i arbejdstøjet, og med formand Flemming Besenbacher i spidsen tog bestyrelsen beslutning om en række nye udviklingstiltag i virksomheden. Et af disse tiltag er en ny strategi for Aarhus Vand. Vi kan snart se afslutningen på vores 2020-strategi, og derfor har vi i 2018 kigget fremad og ud i verden for at søge viden og inspiration. Det skal vi bruge til her i 2019 at forme en strategi, der kan udvikle Aarhus Vand yderligere og gøre os til en endnu stærkere aktør på både den hjemlige og globale scene.

Bestyrelsen gav i 2018 deres fulde opbakning til, at vi i samarbejde med en række partnere i den danske vandsektor arbejder på at danne en national erhvervs-klynge inden for vandsektoren. Ambitionen er, at klyngen i et tæt samspil mellem vandselskaber, erhvervsvirksomheder, vidensinstitutioner og myndigheder styrker eksporten af dansk vandteknologi og bliver en platform, der kan tiltrække talent, forskning, udvikling og test af vandteknologiske løsninger. Vi har brug for en sådan klynge i Danmark, og det vil være naturligt at lade klyngen have sit udspring i Østjylland, hvor en række af landets stærkeste virksomheder og vidensinstitutioner inden for vand er placeret.

Vi kan som nævnt skimte afslutningen på vores nuværende strategi, og jeg er både stolt og imponeret over, hvor langt vi er nået på de knapt 10 år, der er gået, siden strategien blev formuleret. Vi har hvert år nedbragt vores omkostninger, øget produktiviteten og skabt vækst i virksomheden. Også i 2018 opfyldte vi vores mål om at øge produktiviteten med to procent, og vi opnåede en vækst på 33 mio. kr. En vækst, som er skabt gennem et målrettet og systematisk fokus på opfindsomhed og innovation, og hvor vi hele siden afsøger mulighederne for at udvikle nye produkter og services til gavn for vores kunder og samarbejdspartnere.

I 2018 har vi fokuseret vores strategiarbejde på at udvikle os endnu mere i retning af en markedsorienteret virksomhed. Vi ønsker at være langt mere forretningsorienteret i den måde, vi arbejder med udvikling på, i den måde vi arbejder med økonomi på, udvikler nye produkter og services på – og i det hele tager skaber forretning på for både os selv og andre. Vi tog derfor hul på et udviklingsforløb for ledere og nøglemedarbejdere, der skal styrke deres evne til at skabe nye forretningsmuligheder. Det er et tiltag, der strækker sig ind i 2019, og som jeg har store forventninger til.

Aarhus Vand er en innovativ virksomhed med en omsætning på mere end 600 mio. kr. om året og med en bred og kompleks opgaveportefølje. Selv om vi i takt med nye opgaver får flere medarbejdere, kan det være svært at få enderne til at hænge sammen. Derfor implementerede vi i 2018 projekt-, portefølje- og ressourcestyling i virksomheden. Det har været – og er stadig – et initiativ, der kræver en kulturforandring for at skabe den dynamiske projektkultur, vi ønsker. Det er gået over al forventning, og jeg kan allerede nu se, at det giver os et stærkt overblik over vores projekter i – og på tværs af – afdelingerne.

Et overblik, som gør, at vi kan udnytte ressourcerne endnu bedre.

Og apropos ressourcer så er vores allervigtigste ressource – medarbejderne. De skal have gode arbejdsforhold for at kunne folde deres kompetencer ud på bedste vis. Derfor har vi et mål om at blive Danmarks bedste arbejdsplads, og det arbejder vi hårdt på – hver dag, året rundt. I 2018 deltog vi i konkurrencen “Great Place to Work”, hvor vi fik en flot 25. plads i vores kategori. Og i vores medarbejdertilfredshedsundersøgelse svarede hele 95 procent, at de mener, at Aarhus Vand er et rigtig godt sted at arbejde. Vi bruger disse resultater som en temperaturmåling af vores styrker og som en indikator for, hvor vi skal gøre det bedre, når vi sammen skal udvikle virksomheden og arbejdsglæden hos den enkelte.

I 2018 deltog 2.600 privatkunder og 205 erhvervs-kunder i en stor undersøgelse, der har som formål at komme tættere på vores kunder og få en dybere indsigt i deres kendskab til vores virksomhed og arbejdsområder, samt deres tilfredshed med vores ydelser og services. Undersøgelsen viste, at knap 8 ud af 10 privatkunder er enten tilfredse eller meget tilfredse med vores indsats. Billedet er næsten det samme for erhvervs-kunderne, hvor 7 ud af 10 er tilfredse eller meget tilfredse med vores arbejde. Vi gentager undersøgelsen i 2019 og 2020 og får dermed et solidt grundlag for at udvikle vores produkter og kundeservices yderligere.

God fornøjelse med læsningen af årsrapporten.

Lars Schrøder
Adm. direktør, Aarhus Vand

En ny bestyrelse trak i arbejdstøjet

Aarhus Vands bestyrelse arbejder først og fremmest med udgangspunkt i Strategi 2020. Bestyrelsen arbejder derudover med de overordnede rammer omkring selskabet, og den sikrer, at vi lever op til de forventninger, som vores ejer – Aarhus Kommune – har til selskabet. Disse forventninger er formuleret i kommunens ejerstrategi for Aarhus Vand, som er en uddybning af de mål og formål, der blev fastlagt ved stiftelsen af selskabet i november 2009. Ejerstrategien ligger desuden i forlængelse af kommunens politik for aktivt ejerskab af kommunale selskaber.

I 2018 fik vi en ny bestyrelse, der med bestyrelsesformand Flemming Besenbacher i spidsen har tydeliggjort roller og rammer i forhold til ejerstrategien for at sikre optimale betingelser for et professionelt bestyrelsesarbejde. Selve målsætningerne i ejerstrategien behandles i afsnittet "Vi understøtter FN's verdensmål".

Bestyrelsen lagde desuden fundamentet for en ny strategi for Aarhus Vand. Snart kan vi se afslutningen på Strategi 2020, og derfor er det på tide at kigge fremad og ud i verden for at søge ny viden og inspiration. Det skal vi bruge til at forme en strategi, der kan udvikle Aarhus Vand yderligere i retning af en international virksomhed med en solid forankring her i Østjylland. Arbejdet med den nye strategi vil fylde meget i bestyrelsen i 2019, som forventer sammen med ledelsen at kunne præsentere strategien i løbet af efteråret.

Noget andet, der har fyldt i bestyrelsesarbejdet i 2018, er planerne om at bygge et nyt domicil for Aarhus Vand. Planen er en placering, hvor virksomheden vil komme til at ligge tæt på de mange vandteknologiske erhvervsvirksomheder omkring Aarhus, som vi forventer at indlede et endnu tættere samarbejde

med i de kommende år. Med det nye domicil får vi skabt nogle endnu bedre fysiske rammer end i den nuværende administrationsbygning på Gunnar Clausens Vej. Og vi får samlet alle medarbejdere under samme tag. Det giver den bedste sammenhængskraft i virksomheden og styrker samarbejdet på tværs. Hvis alt går vel, er det nye domicil klar til indflytning i 2022.

I slutningen af 2018 lykkedes det at etablere en initiativgruppe, der med bestyrelsesformanden for bordenden har formuleret en vision for et samarbejde, vi kalder "Den vand-digitale klynge". Visionen er, at klyngen skal være det globalt førende, innovative netværk inden for vand-digitale løsninger. Formålet med klyngen er at opbygge et netværk af ildsjæle, innovatører, forskere og beslutningstagere, som sammen skaber vækst i Danmark og bidrager markant til at løse nogle af de globale klimaudfordringer.

Initiativgruppen omkring vandklyngen består indtil videre af Aarhus Vand og en række østjyske vandteknologivirksomheder og vidensinstitutioner. Det er Grundfos, AVK, Danfoss, Systematic, Unisense, Aarhus Universitet, Kamstrup og Alexandra Institutet. Aarhus Kommune giver fuld opbakning til etablering af vandklyngen og ser positivt på at bidrage til den. Planen er, at klyngen får en fysisk placering ved det nye domicil.

Sidst, men ikke mindst har bestyrelsen i 2018 arbejdet med rammerne for det nye ressourceanlæg, vi skal bygge i stedet for det nuværende Marselisborg Renseanlæg. Anlægget, som kommer til at hedde "Aarhus ReWater" bliver et internationalt fyrtårn for ressourceudnyttelse og bæredygtig behandling af spildevand. Og visionen er at bygge verdens mest ressourceeffektive renseanlæg, som forventes at stå klar i 2026.

Vi passer på vores vand

Vores vision er, at vi vil være Danmarks førende vandselskab. Og vi er kommet langt i forhold til denne vision – vi er allerede nu blandt de førende vandselskaber inden for ressourceoptimering, partnering og udvikling af bæredygtige løsninger til fremtidens håndtering af vand.

Vores mission er at tilbyde og udvikle ressourceeffektive ydelser i hele vandets kredsløb, der skaber et klimatilpasset, sundt miljø samt vækst og eksport til gavn for kunder og interessenter.

Vi arbejder helhedsorienteret med det samlede vandkredsløb og stræber altid efter at levere bæredygtige løsninger med stærk innovativ kraft. Og vi fokuserer på at udvikle et værdiskabende vandselskab med kendetegn som: Bæredygtig, ressourceeffektiv, energineutral, veldrevet, innovativ og partnerskabsfremmende. Siden vi i 2010 blev aktieselskab, har vi desuden arbejdet målrettet på at udvikle virksomheden til en konkurrence- og markedsdrevet virksomhed, der skaber vækst.

Aarhus Vand er en virksomhed, der er solidt forankret i det østjyske. Samtidigt med, at vi er lokalt forankrede, tænker vi nationalt og globalt, og vi deler viden og samarbejder med de dygtigste kolleger både herhjemme og ude i verden. Partnerskaber i vandbranchen er en del af virksomhedens DNA, og vi indgår i et tæt samarbejde med andre danske og udenlandske forsyningsselskaber, med kommuner, rådgivere, uddannelsesinstitutioner, forskere, entreprenører og leverandører. Det sker blandt andet gennem formaliserede partnering-aftaler, gennem vidensnetværk, alliancer og samarbejder. Ved at arbejde

sammen med nogle af de bedste partnere i branchen finder vi nye idéer, muligheder og løsninger på de udfordringer, vi står overfor.

Som virksomhed er vi optaget af vand som kilden til alt liv. Vand er en ressource, som vi har fokus på at udnytte optimalt. Vi udvikler løsninger til vores vandværker og renseanlæg, så de bruger så lidt energi som muligt og endda selv producerer energi. Faktisk producerer vi så meget energi på vores renseanlæg, at vi leverer energi til aarhusianerne i form af grøn fjernvarme og strøm.

Der er også andre ressourcer i spildevand end energi. For eksempel genindvinder vi fosfor og videresælger den som gødning af høj kvalitet. Det har – udover at være en god forretning – også et samfundsmæssigt perspektiv, for der er en global fosformangel på vej.

Vi er også optaget af, at vand er kilden til gode oplevelser i byerne. Vi spiller en vigtig rolle i forhold til at gøre vand synligt i byområderne i kommunen. Vi understøtter gennem klimatilpasningsprojekter og gennem projekter til beskyttelse af drikkevandet en byudvikling, hvor regnvandet er synligt og en ressource, der giver gode oplevelser. Det tilfører områderne en rekreativ værdi til glæde for borgerne, og det er samtidigt en miljø- og ressourcemæssig god måde at håndtere både hverdagsregn og ekstreme regnmængder på.

Virksomhedens struktur og hovedaktiviteter

Aarhus Vand er samlet i et aktieselskab med en organisering i tre afdelinger. Derudover har vi et datterselskab,

Aarhus Vand TA, der håndterer regnskabet for de aktiviteter, der ligger uden for virksomhedens kerneområder. Vi er også medejere af Shared A/S, der er et fælles serviceselskab, som med afsæt i indkøb løser en række opgaver og serviceydelser for forsyningsselskaber i og uden for regionen.

Plan og Projekt

Har ansvaret for planlægningsopgaver, gennemførelse af anlægsarbejder, ledningsregistrering og GIS-systemer samt koordinering af udviklingsaktiviteter. En meget stor del af opgaverne løses i projekter med både interne og eksterne samarbejdspartnere. En væsentlig andel af afdelingens anlægsprojekter løses i partnersamarbejder med eksterne rådgivere og entreprenører.

Produktion

Leverer drikkevand, renser spildevand samt udnytter ressourcer som energi og fosfor fra spildevand til gavn for borgere og miljøet i Aarhus. Afdelingen sikrer gennem drift, service og udviklingsaktiviteter høj kvalitet, effektivitet og forsyningssikkerhed.

Forretningsupport

Består af HR, Kunde, Udvikling og Økonomi, der hver især og til sammen understøtter forretningen. Det gælder både i forhold til de kunder, vi har internt i Aarhus Vand, og til vores kunder i og uden for Aarhus Kommune.

Organisation, koncernoversigt, selskabsoplysninger

Selskabsoplysninger

Aarhus Vand A/S
 Gunnar Clausens Vej 34
 8260 Viby J

Telefon: 89 47 10 00
 Hjemmeside: www.aarhusvand.dk
 E-mail: aarhusvand@aarhusvand.dk

CVR-nr.: 32 56 23 61
 Stiftet: 1. november 2009
 Hjemstedskommune: Aarhus

Regnskabsår: 1. jan. – 1. dec.

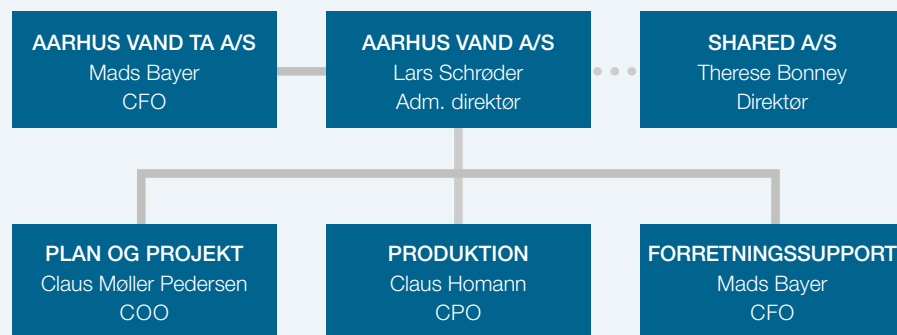
Bestyrelse
 Flemming Besenbacher, formand
 Keld Hvalsø, næstformand
 Ango Winther
 Almaz Mengesha
 Johanne Sønderlund Birn
 Jens Hørup Jensen, forbrugervalgt
 Bjørn Rohde, medarbejdervalgt
 Henrik Frier, medarbejdervalgt
 Mads Thomsen, medarbejdervalgt

Direktion
 Lars Schrøder, adm. direktør

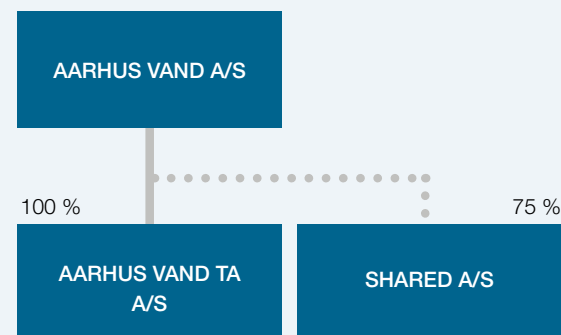
Revision
 ERNST & YOUNG
 Godkendt Revisionspartnerselskab
 Værkmestergade 25
 Postboks 330
 8100 Aarhus C

Generalforsamling
 Ordinær generalforsamling
 afholdes den 15. maj 2019

Organisation

Koncernoversigt

Nøgletal for 2018

Økonomi

616

Omsætning¹ [mio. kr.]

42

Årets resultat² [mio. kr.]

1

Finansielle poster, netto [mio. kr.]

365

Årets investering [mio. kr.]

Produktion og salg

28,9

Renset spildevand [mio. m³]

15,3

Produktion af drikkevand [mio. m³]

3,7

Salg af fjernvarme, renseanlæg [MWh]

8,6

Salg af el, renseanlæg [MWh]

3,5

Produktion af PhosphorCare [ton]

Ressourceforbrug

24,1

El [MWh]

0,5

Fjernvarme [MWh]

Ressourceudnyttelse

242

Ristegods til forbrænding³ [ton]

97,8

Sand til genbrug⁴ [% genanvendelse]

448,2

Okkerslam til biogasproduktion [ton]

24.587

Slam til landbrugsjord [ton]

3.814

Slam til anden genanvendelse [ton]

124.291

Renset spildevand til genbrug⁵ [m³]

1) Korrigeret for særlige poster på 1.229 mio. kr.

2) Korrigeret for særlige poster på 18 mio. kr.

3) Fjernvarme

4) Jordopfyldning

5) På Studstrupværket

Personale

Gennemsnitsalder

år

47,1

Sygefravær

i procent

3,7

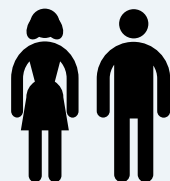
Personaleomsætning

i procent

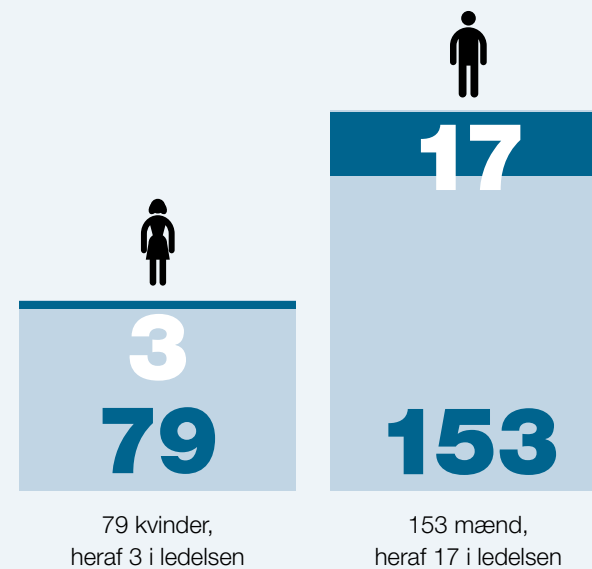
7,5

Medarbejdere

232

Total antal medarbejdere

79 kvinder,
heraf 3 i ledelsen

153 mænd,
heraf 17 i ledelsen

Arbejdsulykker

4

Uddannelse

Studerende, lærlinge-, praktikpladser
(i Aarhus Vand og via leverandøraftaler)

48

Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold i koncernen

Årets resultat for 2018 udviser inklusive særlige poster et overskud efter skat på 59.862 tkr. mod 348.082 tkr. i 2017.

Årets nettoomsætning før særlige poster udgør 615.849 kr. Årets særlige poster udgør -1.228.927 tkr. og er tilbageførsel af opkrævningsret vedrørende udskudt skat efter afgørelse i Højesteret af Skattesagen i Vandsektoren. Årets nettoomsætning er derfor negativ med -613.078 tkr. Der henvises til note 1 for nærmere herom.

Skat af årets resultat indeholder ligeledes en tilbageførsel af udskudt skat på 1.200.783 tkr. og betalte skatter i perioden 2009-2017 med i alt 33.114 tkr. som vil blive tilbagebetalt med tilhørende rentegodtgørelse på ca. 12.913 tkr.

Ses der bort fra de særlige poster, så er nettoomsætningen faldet til 615.849 tkr. fra 647.934 tkr., hvilket kan henføres til en meget høj aktivitet på tilslutningsbidrag i 2017 samt lavere vand- og spildevandstakster i 2018 i forhold til 2017. Den budgetterede omsætning var i 2018 på i alt 610 mio.kr. Den realiserede omsætning er således lidt over budgetteret.

Årets afskrivninger er steget med 14.953 tkr. i forhold til 2017 som følge af, at vi har udskiftet og derved afgangsført en meget stor transmissionsledning. Årets driftsomkostninger er steget med 10.590 tkr. Stigningen kan henføres til nye aktivitetsområder, såsom øget rottebekæmpelse, elproduktion på Egå Renseanlæg samt øget indsats i forhold til forberedelser til klimaforandringerne.

Det samlede resultat af Aarhus Vand TA A/S udgør 476 tkr., hvilket anses som tilfredsstillende.

Udover årsregnskabslovens regler er selskabet fortsat underlagt "hvile i sig selv-princippet", hvor indtægterne over tid skal dække de omkostninger, der er til drift og investeringer ved at drive vand- og spildevandsvirksomhed.

Vi har i sammenligningen valgt at justere for virkningen af de særlige poster. I talopstillingen fremgår hvor der er foretaget justeringer. Årets resultat efter skat justeret for særlige poster udgør 41.979 tkr. Forskellene mellem de to opgørelsesmetoder fremgår overfor:

tkr.	Årsregnskab 2018	Særlige poster	Årsregnskab 2018 justeret	"Hvile i sig selv- princippet"
Nettoomsætning	-613.078	-1.228.927	615.849	615.849
Produktionsomkostninger, drift	-126.483	0	-126.483	-126.483
Distributionsomkostninger, drift	-44.506	0	-44.506	-44.506
Afskrivninger	-323.657	0	-323.657	0
Bruttoresultat	-1.107.724	-1.228.927	121.203	444.860
Administrationsomkostninger, drift	-49.799	0	-49.799	-49.799
Resultat af ordinær primær drift	-1.157.523	-1.228.927	71.404	395.061
Andre driftsindtægter	2.468	0	2.468	2.468
Andre driftsomkostninger	-2.384	0	-2.384	-2.384
Resultat af primær drift	-1.157.439	-1.228.927	71.488	395.145
Finansielle indtægter	19.006	12.913	6.093	17.603
Finansielle omkostninger	-18.225	0	-18.225	-16.822
Resultat før skat	-1.156.658	-1.216.014	59.356	395.926
Skat af ordinært resultat	1.216.520	1.233.897	-17.377	-17.377
Årets resultat	59.862	17.883	41.979	378.549
Investeringer 2018, netto				-360.189
Årets resultat jf. "hvile i sig selv-princippet"				18.360

I "hvile i sig selv-princippet" indgår årets faktiske omkostninger til drift og investeringer, mens årsregnskabet efter årsregnskabsloven indeholder årets faktiske omkostninger til drift samt afskrivninger på investeringer.

Årets resultat efter "hvile i sig selv-princippet" viser et overskud på 18,4 mio. kr. Samlet resultat efter "hvile i sig selv-princippet" udgør for perioden 2010-2018 et underskud på 207,1 mio. kr.

Forsyningssekretariatet fastsætter hvert år en økonomisk ramme for henholdsvis vand- og spildevands-området i selskabet, som angiver et loft over de samlede indtægter.

Som en integreret del af den økonomiske regulering i Vandsektoren gennemføres benchmarking af selskabets drifts- og anlægsomkostninger i forhold til andre selskaber i branchen og på baggrund heraf underlagt krav om effektivisering. Aarhus Vand har et virksomhedsmål om at være 2 år forud for Forsyningssekretariatets effektiviseringskrav, og for begge forsyningsarter har vi i 2018 levet op til dette mål.

Årsregnskab 2018 sammenholdt med resultat efter "hvile i sig selv-princippet".

Hoved- og nøgletal for koncernen

tkr.	Hovedtal	2018	2017	2016	2015	2014
	Nettoomsætning*	615.849	647.934	610.114	653.755	637.885
	Resultat af ordinær primær drift*	71.403	129.031	72.975	119.164	118.737
	Resultat af finansielle poster	781	-8.438	-8.425	-10.499	-6.838
	ÅRETS RESULTAT**	41.979	94.860	50.488	85.000	92.862
	Anlægsaktiver	10.009.950	9.971.217	9.909.085	9.745.156	9.606.473
	Omsætningsaktiver	900.404	2.050.149	649.298	567.955	511.355
	AKTIVER I ALT (BALANCESUM)	10.910.354	12.021.366	10.558.383	10.313.111	10.117.828
	Aktiekapital	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
	EGENKAPITAL	9.566.867	9.504.267	9.312.605	9.265.117	9.180.117
	Hensatte forpligtelser	457.709	1.659.799	386.957	383.707	351.759
	Langfristede gældsforpligtelser	630.181	634.916	584.648	461.790	400.419
	Kortfristede gældsforpligtelser	255.597	222.384	271.173	202.497	185.533
	Pengestrøm fra driftsaktiviteten	390.036	372.107	446.098	404.702	379.315
	Pengestrøm til investeringsaktiviteten	-359.713	-374.036	-529.420	-554.905	-460.790
	Heraf til investering i immaterielle og materielle anlægsaktiver	-365.246	-371.659	-526.750	-445.076	-424.716
	Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten	-1.935	50.631	119.763	58.871	95.542
	PENGESTRØM I ALT	28.388	48.702	36.441	-91.332	14.067
	Nøgletal i %					
	Overskudsgrad	11,6	19,9	12,0	18,2	18,6
	Afkast af den investerede kapital	0,7	1,4	0,8	1,2	1,3
	Bruttomargin	73,5	75,3	73,1	76,1	77,1
	Likviditetsgrad	174,4	155,3	114,8	105,8	92,7
	Soliditetsgrad	87,7	79,1	88,2	89,8	90,7
	Egenkapitalforrentning	0,4	1,0	0,5	0,9	1,0
	Gennemsnitligt antal fuldtidsbeskæftigede	215	207	196	192	202

* Nettoomsætningen samt resultat af ordinært resultat er korrigeret med værdien af særlige poster på 1.228.927 tkr. i 2018 og 1.362.943 tkr. i 2017 jf. note 1 i årsrapporten.

** Årets resultat er korrigeret med værdien af særlige poster på -17.883 tkr. i 2018 og 253.222 tkr. i 2017 jf. note 1 i årsrapporten.

Nøgletallene er beregnet i overensstemmelse med definitioner og begreber under anvendt regnskabspraksis. Nøgletallene er korrigeret for særlige poster.

Resultater i 2018

En god og sund økonomi

Selskabets styrbare driftsomkostninger i kerneforretningen er i 2018 på niveau med 2017. Dertil kommer omkostninger til nye aktivitetsområder, som der har været arbejdet på i 2018. Dette er særligt øget aktivitet med rottebekæmpelse, opstart med elproduktion på Egå Renseanlæg samt øget indsats i forhold til forberedelser til imødegåelse af klimaforandringerne. Omkostninger til disse aktiviteter var i 2018 på 7,7 mio.kr.

I Figur 1 er de faktiske omkostninger (søjler) set i forhold til målsætningen om en 20 procents reduktion frem

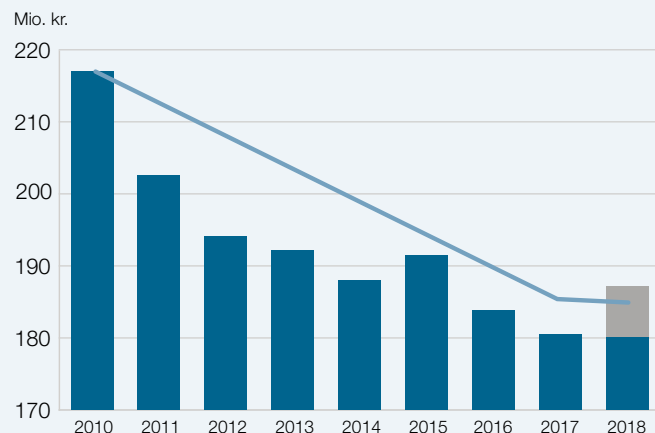
mod 2020 (kurve). I kurven er der fra 2018 taget højde for prisfremskrivninger, hvilket er i overensstemmelse med den metode for effektivisering, som vi i sektoren er underlagt.

Udover de styrbare driftsomkostninger er vi underlagt en række omkostninger, som vi ikke kan påvirke. Disse omkostninger indeholder bl.a. omkostninger til tjenestemandspensioner, klimatilpasning, grundvandsbeskyttelse, spildevandsafgifter.

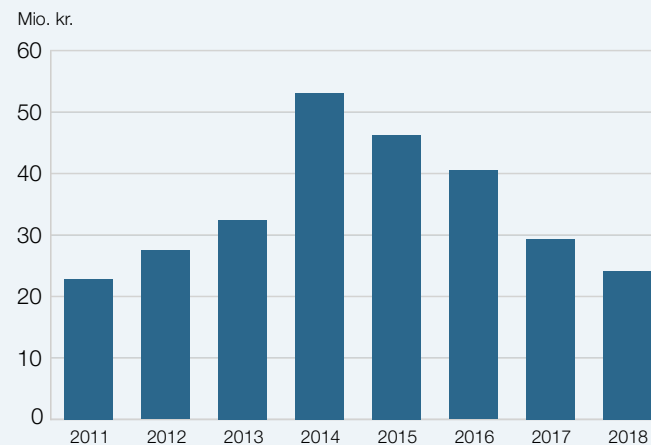
Partnering giver større effektivitet og lavere omkostninger

I 2016 etablerede vi et offentligt-privat-partnersamarbejde for perioden 2016 – 2021 med Samn Forsyning og Favrskov Forsyning om fornyelse af vandledningsanlæg og spildevandsledningsanlæg i Odder, Favrskov og Aarhus. Partnerskabet – Vandpartner – omfatter planlægning, opgravning, foring, tv-inspektion, pumpestationer og opmåling.

Vores erfaringer med partnering gennem de seneste mere end 15 år er, at det får effektiviteten til at stige, og

Figur 1: Det fortsatte fokus på effektiv drift har betydet, at vi trods prisstigninger har holdt vores omkostninger i kerneforretningen i ro.

Figur 2: De ikke-styrbare driftsomkostninger er i 2018 faldet som følge af lavere omkostninger til spildevandsafgift og selskabsskat. Derimod er omkostninger til grundvandsbeskyttelse/skovrejsning steget med 5,1 mio. kr. i 2018.

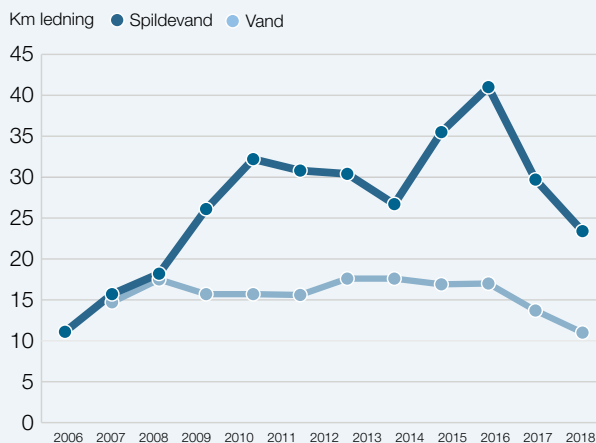
RESULTATER I 2018

omkostningerne til at falde. Det afgørende i partneringaftalen er, at samarbejdet skal medvirke til at øge kvaliteten af arbejdet og samtidigt give mulighed for at skabe innovative tiltag og optimere arbejdsprocesserne til gavn for alle parter – vores kunder, de tre forsyningselskaber og de eksterne firmaer.

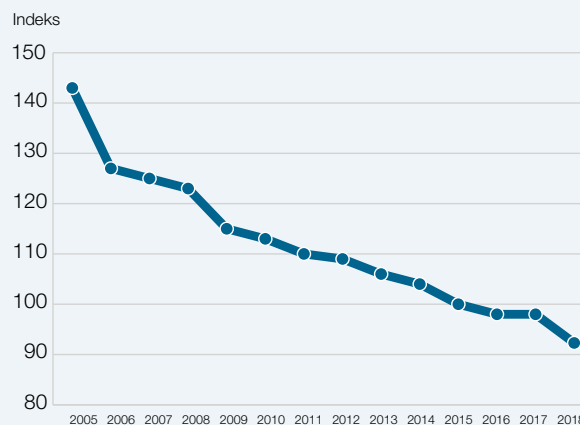
Et tørt år med en stigende produktion af drikkevand

I 2018 har vi produceret 15,3 mio. kubikmeter drikkevand og renset 28,9 mio. kubikmeter spildevand. Aarhus vokser med op mod 5.000 indbyggere hvert år, men på trods af det er vandforbruget

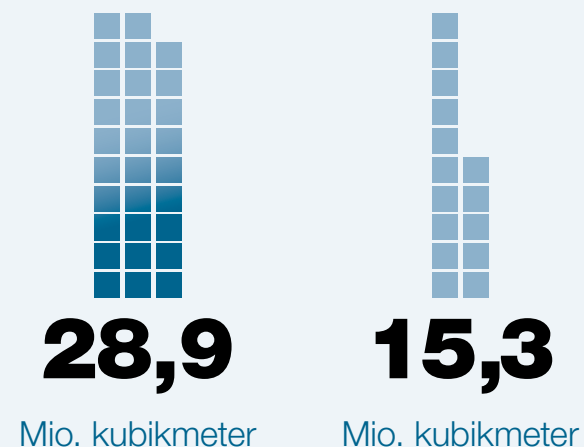
– og dermed vores vandproduktion – blevet ved med at falde. I 2018 var vores vandproduktion stort set på samme niveau som i 2017, se Figur 7.

Figur 3: Fornyelse af vandledningsanlæg og spildevandsledningsanlæg siden partnering.

Figur 4 viser, hvor meget Aarhus Vand igennem vores samarbejde i partneringsaftaler har reduceret anlægsomkostningerne over tid. Den nuværende partneringsaftale udløber i 2021.

Figur 5: Produktion af drikkevand og rensning af spildevand i 2018.

Vandtabet ligger på et historisk lavt niveau

Forskellen mellem mængden af vand, vi producerer, og mængden af vand, vi sælger, udgør vandtabet. Et lavt vandtab er med til at sikre et lavt omkostningsniveau, og at vi sparer på grundvandsressursen. Derfor arbejder vi målrettet på en effektiv lækagesøgning og på en systematisk fornyelse af vandledningsnettet. I 2018 lå vandtabet på et historisk lavt niveau – på kun 4,9 procent.

Udover lækager og brud på ledningsnettet påvirkes vandtabets størrelse af brandslukning og den mængde vand, vi internt anvender til skylning af ledninger og beholdere for at sikre, at de er rene efter vedligeholdelses- og anlægsarbejder.

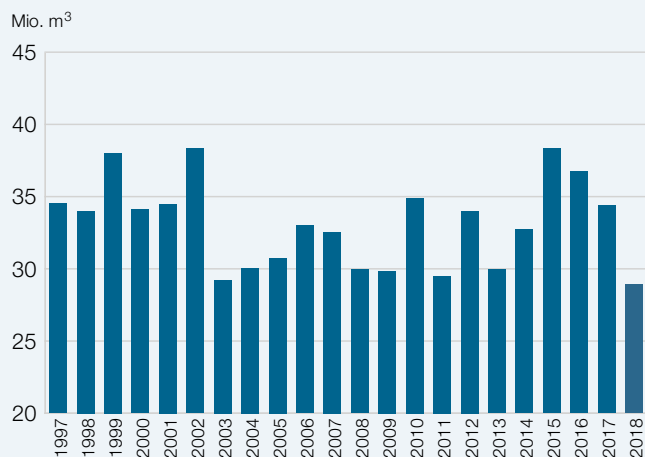
Som Figur 8 viser, er antallet af brud på ledningsnettet faldet i 2018 i forhold til 2017, og det ligger fortsat på et lavt niveau.

Vores energiproduktion stiger

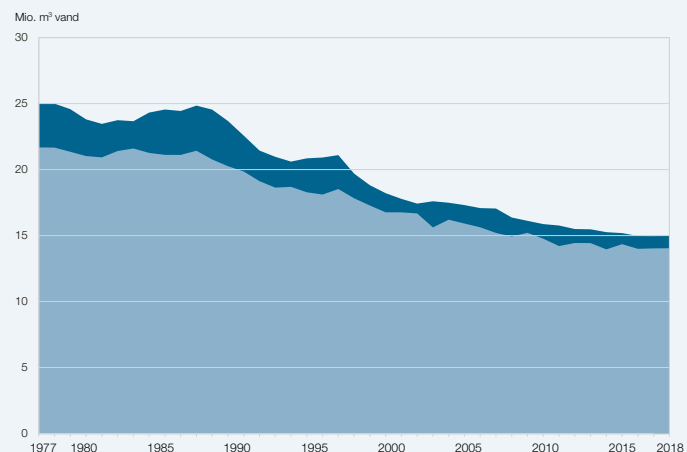
Renseanlæg er generelt store energiforbrugere. Men som et led i at blive energiproducerende og CO₂-neutrale i 2030 arbejder vi på, at alle vores renseanlæg skal være energiproducerende i stedet for energiforbrugende. De skal være selvforsynende, og de skal derudover sende grøn energi ud på el- og varmforsyningsnettet.

Produktionen af el på Egå, Marselisborg og Viby Renseanlæg steg med omkring 5 procent fra 2017 til 2018 og nåede op på 8,6 MWh. På Marselisborg, Åby og Egå Renseanlæg producerede vi sammenlagt 3,7 MWh overskudsvarme til fjernvarmenettet.

Med vores samlede aktiviteter har vi øget den såkaldte egenforsyningsgrad for energi fra 47 procent i 2017 til 50 procent i 2018. Vores mål er, at vi i 2030 sælger mere energi, end vi køber til både produktion af drikkevand og håndtering af spildevand, altså at egenforsyningsgraden kommer over 100 procent.

Figur 6: Den samlede årlige udløbsmængde af spildevand i kubikmeter fra vores renseanlæg i perioden 1997-2018.

Figur 7: Den historiske udvikling af vandtabet og mængden af solgt vand. Den øverste kurve viser vandproduktionen, og den nederste viser solget af vand. Forskellen mellem de to kurver udgør vandtabet.

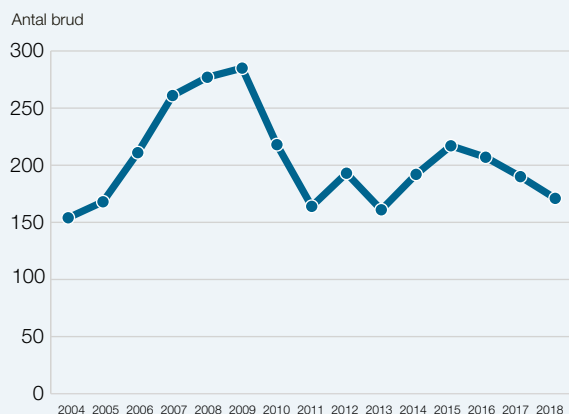
Vores energiforbrug falder

Vi har i 2018 fortsat arbejdet med at effektivisere vores renseanlæg, og har ved mange forskellige tiltag formået at reducere elforbruget med omkring 4 procent samlet set. For de øvrige funktioner har elforbruget været let stigende eller på samme niveau som i 2017.

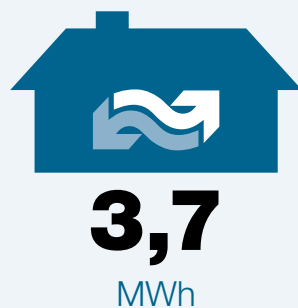
Lækagetabet fra drikkevandssystemet var også i 2018 meget lavt, hvilket bidrager til et lavt energiforbrug på indvinding, behandling og distribution af drikkevand. Et lavt lækagetab er dermed ikke kun væsentlig i forhold til at sikre en fremtidig vandressource, men har også et energimæssigt aspekt.

Spuling af kloaksystemet reducerer propper

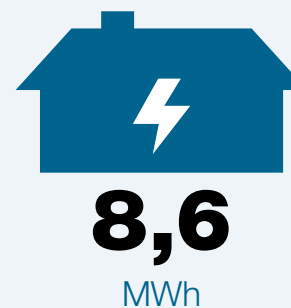
I vores kloaksystem dannes der løbende propper af blandt andet fedtaflejringer. Når der dannes propper i systemet, kan det betyde, at man ikke kan trække ud i toiletet og afløb stoppes. I de tilfælde rykker vores slamsugerteam ud og spuler kloaksystemet. Siden 2010 og frem til 2018 er der sket et fald i stop i systemet fra 145 til 101. Det er meget lavt i betragtning af, at Aarhus Vand har 2.800 km kloakledninger og mere end 60.000 stikledninger på vores ledningsnet.

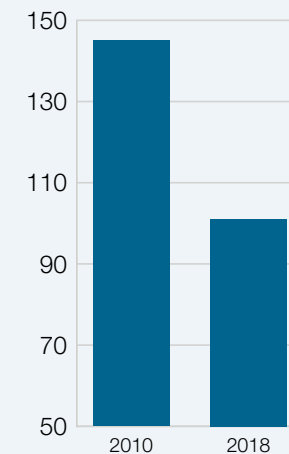
Figur 8: Udvikling i antal brud på vandforsyningsledningerne 2004-2018

Figur 9: I 2018 nåede elproduktionen på Marselisborg, Viby og Egå Renseanlæg op på 3,6 MWh. Det svarer til det årlige elforbrug for omkring 1.600 husstande.

Figur 10: I 2018 nåede varmesalget til fjernvarmesystemet fra Marselisborg, Åby og Egå Renseanlæg op på 3,7 MWh. Det svarer til det årlige varmeforbrug for omkring 800 husstande.

Figur 11: Stop i afløbsledninger 2010 og 2018.

Investeringer på vand- og spildevandsområdet

Årets investeringer udgør 365,2 mio. kr. I Figur 12 fremgår foretagne investeringer sammenholdt med låneudviklingen.

Investeringerne på spildevandsområdet udgjorde i 2018 i alt 247,9 mio. kr. Specifikation af investeringerne fremgår af Figur 13.

Spildevandsplanen for 2017-2020 fastsætter bl.a. rammen for spildevandssystemets udbygning i de kommende år, klimatilpasningstiltagene og den systematiske og planlagte fornyelse af de eksisterende anlæg, primært i form

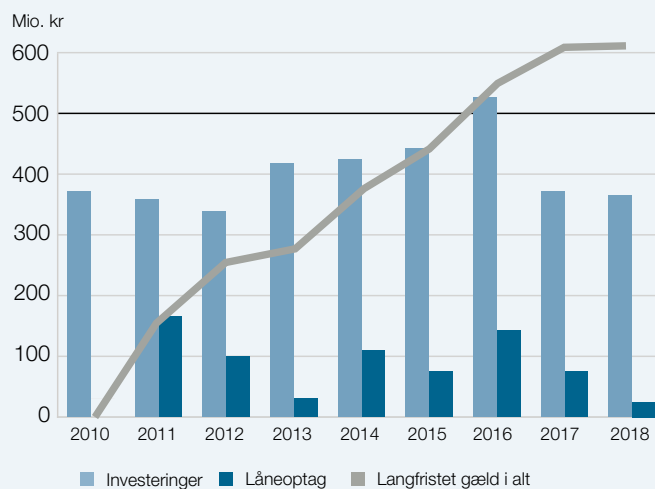
af adskillelse af regn- og spildevand i de fælleskloakerede områder.

Aarhus Vand har i 2018 fokuseret ledningsarbejdet på renoverings- og adskillelsesopgaver samt byggemodninger, som er vigtige for den demografiske udvikling af Aarhus Kommune.

Investeringerne på vandområdet udgjorde i 2018 i alt 117,4 mio. kr. Specifikation af investeringerne fremgår af Figur 14. Figur 15 I 2018 har vi udbygget vores ledningsanlæg i takt

med udviklingen af Aarhus. Derudover har vi sektioneret og fornyet vores eksisterende ledningsanlæg, ligesom vi har etableret nye ledningsanlæg i overensstemmelse med vores strukturplan.

Strukturplanen på vand indebærer blandt andet, at vi på sigt ender med seks vandværker mod de nuværende otte. I 2018 er vi kommet langt med etableringen af det nye vandværk i Beder, der forventes at stå klar til drift i slutningen af 2019. Dette værk indgår således som et af de seks blivende anlæg på sigt.

Figur 12: Vores investeringer i vand og kloakanlæg finansieres dels via vand- og spildevandstaksterne samt langfristede lån.

Mio. kr.	2018	2017
Kloakanlæg	141,3	169,4
Centralisering af renseanlægsstruktur	3,7	0,0
Øget energiproduktion på Egå renseanlæg	0,0	0,0
Renoveringer på renseanlæg m.v.	24,2	5,6
Byggemodninger	62,0	61,7
Forbedret vandkvalitet og klimatilpasning	2,6	14,6
Nyt bassin og pumpestation	7,7	12,8
Øvrige investeringer	6,4	4,9
I alt	247,9	269,1

Figur 13: Investeringer på spildevandsområdet. Investeringen i kloakanlæg på 141,3 mio. kr. indeholder primært fornyelses- og adskillelsesopgaver, som det fremgår af Figur 13.

RESULTATER I 2018

2018 blev året, hvor de første beboere flyttede ind i bydelen Nye i det nordlige Aarhus. Her leverer vi drikkevand på traditionel vis, men i løbet af 2019 supplerer vi med et centralt sekundavandsanlæg, hvor vi leverer rensset regnvand til de enkelte husstandes tøjvask og toiletskyl.

Hvert år foretager vi en større udskiftning af vandmålere. Det gør vi for at sikre, at vores kunder altid har retvisende målere, og at deres vandregning dermed er korrekt. Derudover er det et lovkrav, at vi fører kvalitetskontrol med vandmålerne og udskifter dem ret-

tidigt. Derfor laver vi løbende kvalitetskontrol af vandmålerne i form af stikprøver. I 2018 udskiftede vi 6.630 vandmålere, hvilket er på samme niveau som i 2017.

Mio. kr.	2018	2017
Sanering ved opgravning, City	36,0	42,4
Sanering ved opgravning, Ydre områder	40,5	48,4
Sanering ved opgravning, Risskov	31,4	41,0
Sanering ved strømpeføring	24,4	33,1
Sanering af pumpestationer	9,1	4,6
Nye bassiner m.v.	0,0	0,0
Diverse mindre projekter	0,0	0,0
	141,3	169,4

Figur 14: Investeringer i kloakanlæg, udspecificeret.

Mio. kr.	2018	2017
Byggemodninger	8,0	12,1
Renoveringer af vandledninger m.v.	90,0	72,8
Renovering af vandværker m.v.	9,7	4,1
Etablering af Truelsbjergværket	0,0	0,0
Vandmålere	7,0	9,3
Øvrige investeringer	2,7	4,3
	117,4	102,6

Figur 15: Investeringer på vandområdet.

Vi understøtter FN's verdensmål

VERDENSMÅL for bæredygtig udvikling

Vi har samfundsvansvar og bæredygtighed dybt forankret i vores virksomhedskultur og i vores kerneforretning. I 2018 er vores langvarige indsatser for alvor blevet suppleret med en ny vinkel, nemlig understøttelse af FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling.

Vores samfundsvansvarlighed er en del af virksomhedens mission og dermed vores forretningsmodel: Selskabets formål er at tilbyde og udvikle ressourceeffektive ydelser i hele vandets kredsløb, der skaber et klimatilpasset, sundt miljø samt vækst og eksport til gavn for kunder og interessenter.

Vi har siden 2011 været certificeret i samfundsvansvar efter den danske standard 49001, som er en udvidelse af den internationalt anerkendte og udbredte retningslinje for samfundsvansvarlighed, ISO 26000. Denne standard rummer 49 områder, som vi skal forholde os til og gøre, hvad vi kan for at påvirke til en positiv udvikling, hvor vi kan.

Det betyder, at vi i mange år har arbejdet systematisk med at styrke samfundsudvikling, forbedre miljø og klimaforhold, sikre sunde og ansvarlige arbejdspladser og sikre gode forhold for vores kunder. Certificeringen betyder samtidig, at vi sikrer os mod diskrimination og andre brud på menneskerettighederne og sørger for en etisk forretningsdrift.

Vi har en styring af processer og arbejdsgange, der integrerer samfundsvansvar i dagligdagen. Det starter med vores politikker og afspejles i vores strategiske risikovurdering, vores styring af risici og i vores ambitiøse mål og gode resultater.

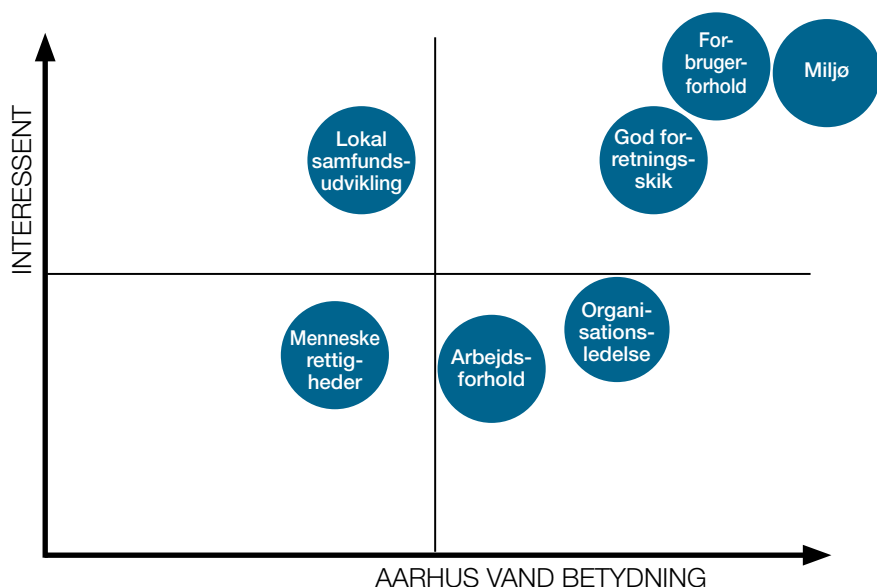
I løbet af 2018 har vi styrket vores risikovurderingsmetoder med udvikling af nye metoder og processer, der involverer både organisationen og vores bestyrelse.

SAMFUNDSANSVAR

Et eksempel på dette er dialogværktøjet herunder.

I 2018 har vi suppleret vores styring af processer og arbejdsgange med en ny vinkel, nemlig understøttelse af FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Understøttelse af verdensmålene er blevet et krav til vores udvikling af nye produkter og services samt vores virke på den globale scene. Vi har derfor udvidet vores målopstilling med en synliggørelse af verdensmålene og vores væsentlige interessenters forventninger til os på dette område. Tabellen til højre viser mål med relevans til vores ledelsessystem og FN's verdensmål.

Vores strategiske risikovurdering visualiseres i et dialogværktøj til direktionen og bestyrelsen. En uddybende beskrivelse af risici for områderne miljø og klima, menneskerettigheder, sociale og medarbejderforhold samt antikorrupsion m.v. fremgår af bilag s. 63.

EMNE	Mål 2018	Understøttelse af verdensmålene	Standard-område og strategitilknytning
Rent drikkevand: Overskridelser af grænseværdier, der medfører kogeanbefaling	0		ISO 22000 HACCP Produktivitet
Vandmiljø: Overskridelser af de udledningskrav for renseanlæg, der har betydning for vandmiljøet	0		Miljø Produktivitet
Vandmiljø: Overskridelser af de udledningskrav for vandværker, der har betydning for vandmiljøet	0		Miljø Produktivitet
Antal arbejdsulykker	0		Arbejds miljø Produktivitet
Sygefravær	< 3 %		Arbejds miljø Produktivitet
Trust-index ved arbejdsklimamåling (trivsel m.v.)	> 89		Arbejds miljø Produktivitet
Beskæftigelse på særlige vilkår: Hos leverandører i Aarhus Vand I alt (Lærlinge, elever, praktikanter, flexjob m.fl.)	>30 >3 >33		Samfundsansvar Produktivitet Vækst
Medarbejdere, som er involveret i internationale samarbejder med relevans for drikkevand, miljø eller klima	>75		Samfundsansvar Vækst
Antal leverandører, der har forpligtet sig til samfundsansvarlighed ved at tiltræde vores retningslinjer for samfundsansvar	>200		Samfundsansvar Produktivitet
Klimatilpasning: Områder, som ændrer status fra fælleskloak til adskilt system (hektar)	>75		Miljø Produktivitet Vækst
Klimainsats: Energien produceret på vores renseanlæg skal i 2030 dække 100 % af virksomhedens energiforbrug til el og varme	55 %		Energi Miljø Vækst
Klimainsats: Det samlede energiforbrug på vores renseanlæg (GWh)	<23		Energi Miljø Produktivitet
Ressourceudnyttelse: Produktion af PhosphorCare (ton)	>250		Miljø Produktivitet Vækst
LANGSIGTEDE MÅL			
Miljø: Mængden af spildevandsslam, der udbringes på, landbrugsjord skal være under 10 % i 2030			Miljø Produktivitet Vækst
Miljø/klima: Overløb for Viby og Aaby-området skal frem til 2025 reduceres fra 9-11 overløb/år til 2 overløb/år			Miljø Produktivitet Vækst

SAMFUNDSANSVAR

Vi kan forbinde vores indsatser til de fleste af FN's verdensmål, men vi har et særligt fokus på disse tre: Verdensmål 6 "Rent vand og sanitet", verdensmål 13 "Klimaindsats" og verdensmål 14 "Livet i havet".

Denne årsrapport rummer en række cases, der belyser vores indsatser i forhold til verdensmålene.

Øvrige handlinger og resultater i 2018

Vi har selv – og gennem vores partnerskaber og andre leverandøraftaler – skabt 48 studerende-, lærlinge- og praktikpladser. Dette resultat kommer fra en langvarig satsning på partnerskaber og

Aarhus Vands udmøntning af påvirkningsmuligheder i helhedsmæssige udbud.

Vi har etableret en whistleblower-ordning for at styrke indsatser til at forhindre blandt andet økonomisk kriminalitet. Ordningen betyder, at alle ansatte anonymt kan informere om eksempelvis kriminelle forhold som for eksempel bestikkelse og bedrageri. Dette er led i vores program for antikorrupition.

Vi har udbygget vores sundhedsordninger og udført en række andre handlinger, der har medvirket til, at vi er kåret som en god arbejdsplads i Great Place To Work og med en kåring som num-

mer 25 i vores kategori som resultat. Eksempelvis har vi udvidet vores massageordning, etableret et afspændingshold og udvidet det økologiske sortiment i kantinen.

I vores internationale samarbejde arbejder vi bl.a. med understøttelse af menneskerettighederne gennem vores myndighedssamarbejde i Sydafrika, Indien og Ghana, hvor vi har fokus på rent vand og sanitet til alle. Se s. 30.

På miljø- og klimaområdet har vi bl.a. indgået en skovrejsningsaftale med Aarhus Kommune og Miljø- og Fødevareministeriet, som skal beskytte vigtige grundvandsressourcer og sikre mere bynær skov til aarhusianerne. Denne handling er også til gavn for klimaet bl.a. i form af reduktion af CO₂. Se s. 26.

Oversigten på s. 24-25 viser vores resultater for 2018 på en lang række parametre, der dokumenter Aarhus Vands langvarige og seriøse tilgang til samfundsansvarlighed.

Politik for samfundsansvar, herunder drikkevandssikkerhed, arbejdsmiljø, miljø og energi

Formål

Aarhus Vands politikker for samfundsansvar, herunder drikkevandssikkerhed, arbejdsmiljø, miljø og energi, skal på alle niveauer medvirke til at reducere og eliminere de væsentlige risici for drikkevandskvaliteten, arbejdsmiljøet og utilsigtet påvirkning af det omgivende miljø. Samtidig skal politikkerne medvirke til, at vi, under hensyntagen til interessenterens interesser, skaber en løbende udvikling af Aarhus Vand og derved understøtter vores vision om at være Danmarks førende vandselskab.

Politikkens indhold

Vi vil:

- Integrere hensynet til samfundsansvar, herunder arbejdsmiljø, miljø, energi og drikkevandssikkerhed i alle relevante områder, eksempelvis ved indkøb, bygningsændring, nybyggeri, ny teknologi, omstilling samt ved tilrettelæggelse og udførelse af det daglige arbejde.
- Sikre en høj kvalitet og hygiejne i forbindelse med etablering, drift og servicering af alle anlæg.
- Forebygge svigt igennem risikovurderinger, planlægning og forebyggende styring. Styringen skal ske på en måde så:
  - vi har overblik over vores aktiviteter, risici og interessenter.

- vi i samarbejde med alle vores væsentlige interessenter bliver enige om, hvad der er vigtigt for dem, og at vi anvender denne viden i vores risikostyring.
- vi ved, hvad vi gør ved det, der opfattes som vigtigt.
- Fjerne potentielle risici i arbejdsmiljøet og sikre og dokumentere en vedvarende løbende forbedring i sundhed, sikkerhed og uheldsfrekvens.
- Løbende arbejde med udvikling og sikring af medarbejdernes ressourcer, såvel fysiske, psykiske og sociale.
- Forebygge forurening, løbende forbedre os og som minimum overholde myndighedskrav på miljøområdet.
- Løbende ajourføre vores styring af virksomheden og sikre, at denne styring både kan dokumenteres og eftervises i henhold til vores målsætninger og planer.
- Løbende forbedre vores styring af virksomheden med henblik på til stadighed at have overblik over og overholde den gældende lovgivning samt respektere internationale adfærdsnormer og menneskerettighedsprincipper.
- Løbende forbedre måden, vi bruger energi på i forhold til aktiviteter og processer overalt i organisationen, hvor indsatsen står mål med resultatet, og vi kan forudse en rimelig tilbagebetalingstid.
- Løbende inddrage væsentlige interessenter i forbindelse med planlægning og eksekvering af vores kerneopgaver.
- Løbende kommunikere og formidle vores beslutninger, beslutningsgrundlag, aktivi-

teter og resultater for derved at sikre, at interessenterne får information og viden herom.

- Evaluere vores styring og vil på baggrund heraf planlægge og gennemføre nøje udvalgte forbedringsprojekter og -tiltag.

I Aarhus Vand tolererer vi ingen former for korruption eller bestikkelse. Love og regler skal overholdes, så bestikkelse og korruption forhindres. Vi modtager ikke betaling, gaver eller anden form for godtgørelse fra tredjemand, som kan påvirke eller give anledning til tvivl om upartiskhed i forbindelse med forretningsmæssige beslutninger.

Kønsmæssig balance i Aarhus Vands bestyrelse og ledelse

De generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er to kvinder og tre mænd, og dermed opfylder vi kravene til kønsmæssig balance i bestyrelsen.

Det er virksomhedens politik at øge andelen af det underrepræsenterede køn i den øvrige ledelse. Blandt andet derfor tilstræber vi, at der er én af hvert køn blandt de sidste tre kandidater i en rekruttering.

Vi har i 2018 opslået én lederstilling – inden for it, og her var der ingen kvalificerede kvindelige ansøgere. I 2018 er der nedlagt to lederstillinger, der tidligere var besat af mænd, så den kønsmæssige balance er dermed blevet en anelse bedre.

FAKTA

Aarhus Vand har siden 2011 været certificeret efter DS49001, den danske standard for samfundsmæssig ansvarlighed. Aarhus Vand er desuden certificeret efter standarderne ISO 22 000, ISO 14 001, ISO 50 001 og OHSAS 18 001.

Standarden for samfundsmæssig ansvarlighed sikrer en fokusering på væsentlige emner inden for samfundsansvar, inddragelse af interessenter samt kontinuerlig forbedring af relevante emner. Vores strategiske fokus ligger inden for klima- og miljøområdet.

Vores afrapportering i forbindelse med bæredygtighed og samfundsmæssig ansvarlighed omfatter derfor DS49001's områder og emner. For at sikre en solid rapportering er vi inspireret af Global Reporting Initiative's (GRI) G4 retningslinjer for rapportering af bæredygtighed og samfundsmæssig ansvarlighed.

I forbindelse med certificeringerne har Aarhus Vand fastlagt politikker for alle standardområder, og på den måde opfylder vi Årsregnskabslovens krav om politikker inden for miljø, klima, menneskerettigheder, sociale forhold og antikorruption. Se politikkerne til venstre.

Vi har fastlagt en række mål og udført understøttende handlinger for at nå disse mål på alle standardområder, hvilket vi belyser i artikler i denne årsrapport.

Resultatoversigt over samfundsansvar

Menneskerettigheder		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Grundlæggende arbejdstagerrettigheder	Andel medarbejdere, der er omfattet af overenskomst (%)	100	100	91	91	90	88
	Andel medarbejdere, som har adgang til kollektive forhandlinger (%)	100	100	91	91	90	88
Diskrimination og udsatte grupper	Gennemsnitsalder, alle ansatte	48,3	48,5	48,3	48,4	47,7	47,1
	Andel kvindelige medarbejdere (%)	29	29	28,4	28,4	33	34
	Andel mandlige medarbejdere (%)	71	71	71,6	71,6	67	66
	Andel kvinder i ledelsen (%)	35	21	16,7	15	13,6	15
	Andel mænd i ledelsen (%)	65	79	83,3	85	86,4	85
	Fordeling af mænd og kvinder i bestyrelsen (Ekskl. medarbejder- og kundevalgte)	60/40	60/40	60/40	60/40	60/40	60/40
	Andel medarbejdere ansat på særlige vilkår	1	1	2	1	2	2

Arbejdsforhold

Ansættelsesforhold	Medarbejderomsætning (%)	12	15,5	10,5	9,3	9,8	7,5
	Andel medarbejdere, der har gennemført medarbejderudviklingssamtale (%)	100	100	100	100	100	100
Udviklingsmuligheder	Andel medarbejdere omfattet af sociale goder (%)	100	100	100	100	100	100
Arbejdsvilkår	Trivsel.Trustindexet ved arbejdsklimamåling	n/a	n/a	n/a	n/a	87	85
	Antal arbejdsulykker	8	7	5	6	6	4
Sundhed og sikkerhed	Sygefravær (dage per medarbejder/%)	4,30	3,30	3,90	2,70	3,80	3,70
	Estimerede årlige udgifter til arbejdsulykker/1.000 kr.)	840	585	270	690	825	180

Miljø og klima

Bæredygtig brug af ressourcer og fremme af renere teknologi	Energi produceret på vores renseanlæg i forhold til vores samlede el og varmemeforbrug (%)	n/a	n/a	n/a	38	46	50
	Varmesalg til fjernvarmesystem fra renseanlæg med varmeveksleranlæg (GWh)	1,9	2,4	2,4	2,9	3,5	3,7
	Elproduktion på de renseanlæg, hvor der produceres el af biogas (GWh)	5,1	6,2	5,8	6,7	8,2	8,6
	Produktion af PhosphorCare (gødningsstof) (ton)	3	30	20	10	10	3,5
	Samlet elforbrug (GWh)	25	24,9	25,5	24,7	24,3	24,1
	Vandtab (1.000 m ³)	1.084	945	974	816	677	750
	Brud på vandforsyningsledninger	161	192	217	207	190	132
Tilpasning til klimaforandringer	Investeringer på vandområdet (mio. kr.)	119,7	90,2	74,7	126,1	102,6	117,4
	Investeringer på spildevandsområdet (mio. kr.)	298,1	334,5	370,4	400,6	269,1	247,9
	Areal, der separatkloakeres (hektar)	n/a	n/a	76,3	56	73,1	101
Forebyggelse af forurening og beskyttelse af natur og miljø	Håndteret og bortledt spildevand (1.000 m ³)	29.427	32.711	38.325	36.749	33.214	28.901
	Samlet udledning af fosfor (kg/år)	8.150	11.500	9.310	8.093	8.364	7.031
	Samlet udledning af kvælstof (1.000 kg/år)	142	141	190	192	172	167
	Indgåede dyrkningsaftaler (hektar)	141,7	59,1	115,7	47,84	46,68	35,41
	Offentlig skovrejsning (hektar)	24,23	0	0	0	0	74

God forretningsetik

		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Anti-korruption	Antal hændelser af korruption	0	0	0	0	0	0
Fair konkurrence	Aarhus vands priser for vand og spildevand; placering i f. h.t. andre forsyningsselskaber	n/a	n/a	n/a	65	58	46
Due Diligence	Overskudsgrad	11,2	18,6	18,2	12,0	19,9	11,6
	Soliditetsgrad	91,8	90,7	89,8	88,2	79,1	87,7
Samfundsmæssigt ansvar i værdikæden	Antal leverandører tilslutninger til Retningslinjer for samfundsmæssigt ansvar	46	55	88	94	82	134

Forbrugerforhold

Ansvarlig markedsføring, information og aftaleforhold	Besøg på www.aarhusvand.dk (antal i 1.000)	132	146	130	134	156	249
	Kundetilfredshedshed i Aarhus Vand A/S (% privat / % erhverv)	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	79 / 76
Forbrugernes sundhed og sikkerhed	Mikrobiologiske prøver af drikkevandet (HACCP certificeret)	1.378	1.425	1.555	1.451	1.495	1.222
Kundesupport og klagehåndtering	Kundeklager	716	710	643	675	616	933
Uddannelse af bevidste forbrugere	Oplysningskampagner og events	4	8	6	6	6	8
	Besøgende på vandværker og renseanlæg	2.761	4.033	4.084	5.296	4.847	4.868

Samfundsinvolvering og -udvikling

Jobskabelse og udvikl. af kompetencer	Studerende, lærlinge-, praktikpladser etableret via leverandøraftaler	23	29	30	30	58	40
Udvikling af og adgang til teknologi	Samtlige tilskudsprojekter/udviklingsprojekter som Aarhus Vand deltager i	20	26	24	25	26	33
Investeringer i lokalsamfund	Byggemodninger af grunde (kloakeringer)	271	428	270	400	410	430
	Fornyset spildevandsledning (km)	30,4	26,8	36,1	41,0	29,7	23,4
	Fornyset vandledning (km)	17,6	17,6	16,9	17,0	13,1	11,0

Ambitiøs skovrejsningsaftale beskytter 4 mio. kubikmeter grundvand

I 2018 indgik vi i et nyt samarbejde med Miljø- og Fødevareministeriet og Aarhus Kommune om at etablere 570 hektar ny skov, som skal beskytte vigtige grundvandsressourcer og sikre mere bynær skov til aarhusianerne.

Samarbejdsaftalen, som blev underskrevet i december, sikrer, at Aarhus får det største sammenhængende naturområde i byens historie fra Geding Skov i nord til Brabrand Søerne i syd, når True og Geding Skov vokser med 350 hektar, og Solbjerg Skov vokser med 220 hektar. Med aftalen sikrer vi desuden, at grundvandet i disse områder beskyttes i al fremtid mod forurening.

De tre skove, som udvides, er grundvandsdannende oplande til tre kildepladser til vandværkerne Østerbyværket i Solbjerg, Lyngbyværket i True og Kastedværket i Geding. Det er alle tre sårbare indvindingsområder, som har behov for beskyttelse.

Skovrejsning giver største samfundsgevinst

Grundvandet i Aarhus er under pres på grund af forurening – særligt af sprøjtegifte. Derfor er det en meget vigtig aftale, der er indgået. Det er en fremtidssikring af vores drikkevand i et område, hvor vi årligt indvinder 4 mio. kubikmeter grundvand. Dermed er vi et vigtigt skridt nærmere vores mål om at beskytte

grundvandsressourcen i hele kommunen. Samtidigt er skovrejsning den grundvandsbeskyttelse, som giver den største samfundsøkonomiske gevinst

Vi har sammen med Miljø- og Fødevareministeriet og Aarhus Kommune i de seneste 30 år arbejdet på at få mere skov i Aarhus. Konkret er skovarealet siden 1990 vokset fra cirka fem procent til omkring 11 procent. Udover aftalen om de 570 hektar ny skov har Aarhus Kommune et særskilt mål om, at der er etableret 5.700 hektar ny skov i kommunen i 2030.

Grundvandsbeskyttelse nomineret til miljøpris

Politikerne for, hvordan vi har håndteret og vil håndtere grundvandsbeskyttelsen i Aarhus, var i 2018 med i kapløbet om at vinde en international miljøpris.

Sammen med Aarhus Kommune og Aarhus Universitet har vi siden 1990'erne haft fokus på at lave indsatser, der skal sikre, at vores drikkevandsressourcer er fri for forurening. Det engagement og den vilje til at være på forkant med grundvandsbeskyttelse har sammen med den forskning, der er sket i Aarhus på grundvandsområdet, givet genlyd rundt om i verden. Og i

2018 betød det, at de internationale organisationer UN FAO (Food and Agriculture Organization), the World Future Council og IFOAM indstillede grundvandsbeskyttelsesarbejdet i Aarhus til Future Policy Award.

20.000 eksperter fra hele verden var med til at udpege de mest eksemplariske politikker, og politikerne for grundvandsbeskyttelse i Aarhus var med i opløbet. Der var 51 nominerede politikker fra 25 lande, og vinderen blev staten Sikkim i Indien, som er den første 100 procent økologiske stat i verden.

Marselisborg Renseanlæg er verdens mest bæredygtige

Aarhus er forbillede

Gennem årene har skiftende byråd i Aarhus holdt fast i at beskytte drikkevandet i Aarhus. Og byrådet har med vedtagelse af de seneste indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse taget vigtige skridt til at friholde de sårbare områder for sprøjtegift bl.a. ved at påbyde sprøjtegiftfri drift af sårbare og boringsnære arealer i de tilfælde, hvor der ikke kan laves frivillige tiltag. Aarhus er med disse tiltag et forbillede for mange andre kommuner i Danmark på grundvandsbeskyttelsesområdet. Og også andre lande har altså ladet sig inspirere af Aarhus på området.

I 2018 producerede vi 50 procent mere energi på Marselisborg Renseanlæg, end anlægget brugte. Derudover begyndte vi at producere fosforgødning af spildevandet, hvilket styrker anlæggets position som verdens mest energieffektive og bæredygtige renselanlæg.

Med en energiegenproduktion på 150 procent, som betyder, at anlægget producerer 50 procent mere energi, end det forbruger, er vi nu i stand til at levere drikkevand og rense spildevandet for et opland på 200.000 kunder, alene baseret

på den energi anlægget producerer. Energien udvindes af slammet, som gennem en rådneprocess producerer methangas. Det giver en årlig elproduktion på 4,6 millioner kWh og en overskudsvarmeproduktion på 1,9 millioner kWh, som kommer aarhusianerne til gode i form af grøn el og varme.

En nettoenergiproduktion på 150 procent fra spildevandet er helt unikt både herhjemme og på verdensplan. Men vi vil mere end det. Vores målsætning er, at vores drikkevandsforsyning og spildevandsrensning for alle vores 350.000 kunder

skal være energineutral i 2030 – samtidigt med at vi har et mål om et CO₂-neutralt vandkredsløb.

Fra spildevand til miljørigtig gødning

I 2018 tog vi et nyt anlæg i brug på Marselisborg Renseanlæg, som forvandler spildevand til miljørigtig fosforgødning. Det er Nordens største struvitanlæg og er en videreudvikling af det forsøgsanlæg, vi etablerede på Åby Renseanlæg i 2013. På anlægget udskiller vi struvit fra spildevandsslam som et fosforholdigt gødningsprodukt af høj kvalitet, som vi markedsfører under

navnet PhosphorCare. Fordelene er mindre vedligeholdelse og udskiftning af rør og pumper, besparelser i form af bortskaffelse af slam, mindre mængder fældningskemikalier i vandrensprocessen samt indtægter ved salg af gødningsproduktet.

Derudover imødekommer anlægget den kæmpe udfordring, som dansk og europæisk fødevarerproduktion står overfor: At det er nødvendigt at genbruge den fosfor, der allerede er i kredsløb, da verden ifølge eksperter løber tør for det livsvigtige næringsstof fosfor om 30 til 100 år.

Aarhus ReWater bliver fyrtårn for ressourceudnyttelse

Et nyt renselanlæg ved Marselisborg skal være et internationalt fyrtårn for ressourceudnyttelse og bæredygtig behandling af spildevand. I 2018 tog vi første skridt til placering af anlægget, og vi satte gang i udbudsprocessen.

Anlægget, der forventes at stå færdigt i 2026, kommer til at hedde Aarhus ReWater, og her introducerer vi en helt ny måde at se på spildevand og vores samlede ressourcer. Vi er allerede i dag blandt verdens førende i forhold til at udnytte ressourcer i spildevandet til varme, biogas, el og gødning. Men i

fremtiden ønsker vi også at udnytte andre ressourcer som for eksempel næringsstoffer, proteiner, fødevarer, kemikalier og grundsubstanser til sundhedsindustrien.

Vores vision er at bygge verdens mest ressourceeffektive renselanlæg. Det kan vi ikke nå med de løsninger og tænke måder, vi benytter i dag. Derfor har vi brug for en stærk innovationskraft i projektet. I 2017 tog vi første skridt, hvor vi inviterede de nationalt og globalt set dygtigste virksomheder, producenter, leverandører, forskningsinstitutioner og iværksættere til kickoff på projektet.

En ny og innovativ udbudsform

I 2018 tog vi fat på planerne for en placering af anlægget. Det mundede ud i et forslag om tre mulige placeringer, som Aarhus Byråd skal tage stilling til. Derudover satte vi gang i en række processer og udbudsforløb, der kører sideløbende. I perioden 2019-2021 gennemfører vi en VVM-undersøgelse, som udover at klarlægge miljøpåvirkningen af anlægget skal sikre afklaring af den endelige placering. Som led i VVM-undersøgelsen udarbejder vi skitseforslag til, hvordan anlægget skal udformes.

I 2018 tog vi også fat på dannelse af et proces- og arkitekturkonsortium, der skal sætte rammerne for de anlægsudbud, vi skal i gang med fra 2020. Vi arbejder med en helt ny og innovativ udbudsform, hvor vi inviterer de dygtigste danske og udenlandske rådgivere, entreprenører og arkitekter til at udvikle anlægget sammen med os.

I forskningsprojektet CHAIN samarbejder vi med en række virksomheder om at bruge robotter til optimering af vores vandproduktion.

Vores kunders behov for vand ændrer sig over dagen og over året. Det gør det svært at forudsige forbruget og dermed at optimere drikkevandssystemerne. Og der er behov for at optimere produktionen, for behandling og distribution af drikkevand kræver meget energi og er dermed både en økonomisk og miljømæssig belastning. Derfor indgik vi i 2018 i et samarbejde om

drikkevandssystemer

at udvikle en softwarerobot, der ved hjælp af machine learning og kunstig intelligens skal optimere den meget komplekse infrastruktur, som en vandforsyning fra boring til hane udgør.

Robotten skal gøre det muligt at nøjes med kun at producere og distribuere den mængde vand, der er brug for, og når der er brug for det. På den måde bruger vi mindre energi, og den producerede vandmængde kommer hurtigere ud til vores kunder. Det sparer både energi og penge.

Det treårige projekt hedder CHAIN og er et samarbejde mellem DHI, Alexandra Institutet, Envidan, Kamstrup, Skanderborg Forsyning og Aarhus Vand med støtte fra Innovationsfonden.

Vandpartner vandt Procespris

Vores partnerskabssamarbejde om fornyelse af vandlednings- og spildevandsledningsanlæg, Vandpartner, vandt i november Boligfonden Kubens Procespris ved årets Building Awards.

Vandpartner er et offentligt-privat partnerskabssamarbejde mellem Samn Forsyning, Favrskov Forsyning og Aarhus Vand om fornyelse af vandlednings- og spildevandsledningsanlæg. Partnerskabet omfatter planlægning, opgravning, foring, tv-inspektion, pumpestationer og opmåling og har i alt 12 deltagende virksomheder. Det er udover de tre

bygherrer firmaerne Envidan, Niras, Arkil, Aarsleff, VAM, FKSSlamson, NORVA24, LE34 og Sulzer.

I Vandpartner har vi formået at skabe effektive og innovative processer og en stærk samarbejdskultur, hvor alle arbejder sammen om de fælles mål.

Partnerne arbejder side om side for at udvikle endnu bedre processer – dette gælder alle led i værdikæden fra de administrerende direktører til folkene ude på byggepladsen. Og vores motto er, at projektet altid er i centrum.

At det ikke kun er os selv, der kan se styrken i vores partnerskabsmodel, blev tydeligt, da vi i november vandt Boligfonden Kubens Procespris ved årets Building Awards i København. Om motivationen lød det: "Vandpartner vinder prisen for deres mangeårige arbejde med at skabe en ny samarbejds-kultur. De har lagt sig i selen for at skabe en nytænkende og resultatorienteret partnerskabsmodel, som skaber større værdi og udvikler stærkere løsninger end ved det traditionelle anlægsarbejde."

PARTNERSKABER

INTERNATIONALISERING

Robotteknologi indtager vores renselanlæg

Vi indgik i maj et partnerskab med Blue Ocean Robotics om at udvikle robotteknologi på vores renselanlæg.

Robotteknologi har indtil nu ikke har holdt sit store indtog i spildevandsbranchen. Det gør vi noget ved i et partnerskab med robotvirksomheden Blue Ocean Robotics. Vi ønsker i partnerskabet at undersøge, hvordan arbejdsmiljø, produktivitet og ressourceudnyttelse kan forbedres i spildevandsbranchen.

Vi har afdækket de uudnyttede områder og processer i forbindelse

med rensning af spildevand og vedligeholdelse af anlæg, hvor robotter kan gøre en stor forskel.

Vi kan blandt andet udnytte robotteknologien til inspektion af spildevandsbassiner og kloaksystemer, til vedligeholdelse af udendørsarealer på renselanlæg og til aflastning af tunge løft på anlæggene.

Det vil både forbedre arbejdsmiljøet for vores ansatte og gøre spildevandsrensningen billigere og mere effektiv. Det er der spændende perspektiver i, som også har et eksportpotentiale. For den know-how og de produkter, vi udvikler

i partnerskabet, vil også kunne bruges andre steder i verden.

Vi baner vejen for eksport af dansk vandteknologi i Indien

Aarhus Vand deltager i et 4-årigt myndighedssamarbejde mellem Aarhus og den indiske by Udaipur, som skal skabe forbedringer på vandområdet i Udaipur og samtidigt være med til at forbedre relationerne mellem Indien og Danmark.

Vandtabet i Indien er enormt, og i mange områder er der derfor katastrofal mangel på rent drikkevand. Samtidigt lider landet under dårlige sanitetsforhold, og i byen Udaipur i den indiske delstat Rajasthan renses kun 30 procent af byens spildevand. Det er områder, hvor Indien kan lære meget af os. Vi har stor erfaring og

viden om sikker vandforsyning og effektiv spildevandsrensning, og denne knowhow bringer vi ind i et 4-årigt samarbejde mellem Aarhus og Udaipur på myndighedsniveau, som Aarhus Kommune er ansvarlig for. Samarbejdsaftalen skal være med til at forbedre relationerne mellem Indien og Danmark og skabe forbedringer på vandområdet i Udaipur. Derudover understøtter samarbejdet den danske vandsektors eksportmuligheder i Indien gennem øget samhandel.

I 2018 rejste en delegation fra Aarhus Vand sammen med Aarhus Kommune til Udaipur som led i myn-

Vi indleder vandsamarbejde i Australien og New Zealand

dighedssamarbejdet. Her mødtes de med indiske byplanlæggere og udviklere inden for vandområdet. Formålet var at promovere en række vandteknologiske løsninger, som Aarhus Vand har udviklet i samarbejde med virksomheder som Grundfos, Danfoss og AVK, og som har bragt Aarhus i front på verdensplan inden for vandområdet. Det er løsninger, som blandt andet kan hjælpe Udaipur med at få skabt en stabil vandforsyning, hvor der er vand alle timer i døgnet og alle ugens dage. I dag er der kun tryk på drikkevandssystemet få timer dagligt, og visse steder ikke engang dagligt. Derudover kan vores løsnin-

ger hjælpe med udvikling af effektive renselanlæg, så det i fremtiden bliver muligt at rense al spildevand og samtidigt producere energi baseret på de ressourcer, som spildevandet indeholder.

Udover myndighedssamarbejdet i Indien deltager vi i myndighedssamarbejde med Tshwane i Sydafrika, hvor fokus er på at finde løsninger, der kan minimere vandtabet i området. I 2019 deltager vi desuden i et myndighedssamarbejde i Ghana.

Vi er en del af Water Technology Alliance i Chicago og Californien med det formål af støtte dansk vandindustri i bestræbelserne på at komme ind på det amerikanske marked og udbrede kendskabet til den danske vandmodel og understøtte Vandvision 2015. I 2018 udvidede vi alliancen til også at omfatte Australien og New Zealand.

I 2018 blev vi af Handelskontoret inviteret til Australien og New Zealand på en såkaldt fact finding tour. Det viste sig, at de to lande har en strategisk dagsorden om

innovation og udvikling i vandsektoren, som ligner den, vi har i Danmark. Vi har derfor i samarbejde med en række partnere etableret Water Technology Alliance (WTA) Oceanien med base på generalkonsulatet i Sydney.

Aarhus Vand har mod fuld finansiering fra partnerne udlånt en medarbejder, som skal drive alliancen i Australien og New Zealand de kommende år. Succeskriterierne for alliancen er at opsøge og få adgang til de vigtigste lokale aktører på udvalgte renselanlæg og andre relevante interessenter. Alliancen skal

udbrede kendskabet til, hvordan vi i Danmark arbejder med energineutralitet og ressourcegenanvendelse og præsentere konkrete løsninger og referencer, og i den forbindelse give partnerne produkter og services en unik position. Alliancen arbejder for at identificere konkrete muligheder for salg og samarbejde for partnerne i WTA Oceanien, som udover Aarhus Vand er DHI, AVK, Lind Jensen Group og LINAK.

Aarhus Vand 2018 i billeder

Vi forbedrer vandmiljøet ved at øge datagrundlaget om vandets bevægelser. I samarbejde med Aalborg Universitet, MONTEM, InforMetrics, Aarhus Kommune og VandCenter Syd tog vi i 2018 fat på at udvikle omkostningseffektive målere og databehandling, der skal være med til forbedre vandmiljøet i Danmark og øge vores indsigt i vandkredsløbets dynamikker og samspillet mellem de tekniske vandsystemer og naturlige vandsystemer i realtid. For eksempel afløbssystem, overløb og recipient. Målet er, at det skal være simpelt og billigt at opbygge netværk af hundredvis eller tusindvis af målere og omsætte disse data til information, hvilket vi arbejder målrettet på i projekterne OrEO og DONUT.

MUDP har støttet OrEO-projektet med 4,2 mio. kr., hvor vi har fokus på at udvikle omkostningseffektive sensorer specifikt til overløb og LAR (Lokal Afledning af Regnvand). Innovationsfonden har støttet DONUT-projektet med 14,6 mio. kr., hvor vi udvikler intelligente og omkostningseffektive målere, der kan foretage nøjagtige reeltidsmålinger i vandkredsløbet og levere data, som kombineret med kunstig intelligens giver os et meget bedre grundlag for beslutninger og investeringer. På billedet til venstre står leder af projektet Malte Ahm fra Aarhus Vand med det synlige bevis på, at aftalen med Innovationsfonden er i hus.

Vi vandede åerne i sommertørken. Tørken påvirkede vandløbene, som flere steder var truet af udtørring med alvorlige konsekvenser for vandmiljøet, fiskebestanden og andet dyreliv. I Beder og Sabro pumpede vi derfor grundvand ud i Hovedgrøften og Lilleåen, og der var heldigvis stadig vand nok i hanen til hele Aarhus.

Vi vandt! Vores partnersamarbejde om fornyelse af vandlednings- og spildevandsledningsanlæg, Vandpartner, modtog i november Boligfonden Kubens procespris ved Building Awards 2018. Fra venstre ses Jens Brøndum, VAM; Rasmus Skovgaard, Per Aarsleff; Karina Topp, Aarhus Vand; Lone Bejder, Favrskov Forsyning; Bjarne Paysen, Per Aarsleff og Flemming Holm, Arkil.

Så kom regnen. Hele 70 mm faldt der i Aarhus fra mandag aften d. 13. august til tirsdag morgen. Det er mere regn, end der normalt falder i hele august. Så vi var spændte på, om vi med vores klimatilpas-

Vi bygger nyt vandværk i Beder. Og det fejrede vi med et fyraftensarrangement sammen med byens borgere i september. Bederværket er et innovativt vandværk, som bliver en vigtig del af byen – både som leverandør af drikkevand og som et smukt bygningsværk i byparken med offentlig adgang.

ningsprojekt i Risvangen undgik oversvømmelser i området. Det gjorde vi heldigvis. Billedet fra Risvang Allé viser vandstanden i de øverste af de i alt 21 regnvandsbassiner på vejen.

Anerkendelse til direktøren. Lars Schrøder modtog i oktober særprisen ved Erhverv Aarhus Anerkender 2018. En del af motivationen lød: "Lars Schrøder har skabt en virksomhed og arbejdsplads, der sætter barren højt – ikke blot med gode vandløsninger i Aarhus. Aarhus Vands visionære måde at arbejde med faget på gør, at det vækker genklang over hele verden".

Vi nedlagde 297 brandhaner, hvoraf 73 blev erstattet med nye. Vi har en kontrakt med Østjyllands Brandvæsen om at erstatte brandhaner og nedlægge dem, som brandvæsnet ikke længere har brug for på grund af nye slukningsmetoder. Det er samtidig en forbedring af drikkevandssikkerheden, fordi brandhanerne udgør en potentiel forureningsrisiko. Blandt de brandhaner, vi har nedlagt, er en meget gammel én fra starten af 1900-tallet, som stod på Aarhus Havn. Den bliver nu opstillet i Den Gamle By.

Lovmæssige forhold

Særlige risici

Generelle risici

Aarhus Vands væsentligste driftsrisici er knyttet til lovgrundlaget omkring vand- og spildevandsforsyninger.

Finansielle risici

Aarhus Vand er som følge af sin soliditet og sit finansielle beredskab kun begrænset eksponeret over for ændringer i renteniveauet.

Videnressourcer

Det er væsentligt at sikre en velfungerende arbejdsplads og danne rammerne for fortsat udvikling, så Aarhus Vand er en attraktiv og dynamisk arbejdsplads, der tiltrækker og fastholder dygtige medarbejdere.

Gennem vores HR-strategi skal vi klæde vores ledere på til at lede kompetenceudviklingen, således at læring omsættes og forankres i virksomheden. Den enkelte får større råderum og frihed til selv at bestemme. Der gives plads til, at den enkeltes kreativitet og kompetencer kan folde sig helt ud. Det giver også øget ansvarlighed og udviklingsmuligheder for den enkelte medarbejder.

Det er vigtigt at vi anskuer medarbejdernes kompetenceudvikling som et forløb frem for som enkeltstående kurser. Vi kan på den måde sikre os, at der skabes sammenhæng mellem kompetenceløft og strategi, og at læringen omsættes til reelle kompetencer. Det er lederne og medarbejderne der kan sikre, at vi skaber strukturerede og sammenhængende kompetenceudviklingsforløb, der understøtter strategien og dermed hjælper os på vej til at blive Danmarks førende vandselskab.

Kapitalberedskab

Aarhus Vand er velkonsolideret. Soliditetsgraden for koncernen udgør 87,7 % og egenkapitalen udgør pr. 31. december 2018 i alt 9.566.867 tkr.

Usædvanlige forhold, som har påvirket årsregnskabet

Højesteret har i domme af den 8. november 2018 i to pilotsager afgjort, at de myndighedsfastsatte standardpriser kan anvendes som de skattemæssige indgangsværdier på vandselskabers anlægsaktiver. Hermed blev Skattestyrelsens (tidligere SKAT) hidtidige praksis, hvor Skattestyrelsen har fastsat vandselskabers skattemæssige indgangsværdier på anlægsaktiver ud fra en tillempet DCF-model, underkendt.

Afgørelserne i Højesteret er det endelige punktum i et langstrakt forløb, hvor branchen har ført sager mod Skattestyrelsen i Landsskatteretten, Landsretten og Højesteret.

På baggrund af de klare og entydige domme i Højesteret mangler nu alene realitetsbehandling af selskabets skattemæssige indgangsværdier og historiske selvangivelser. Vi har opgjort de skattemæssige konsekvenser efter afgørelserne i Højesteret uden betydelig usikkerhed, selvom selskabets historiske selvangivelser endnu ikke er realitetsbehandlet af Skattestyrelsen.

I årsregnskabet for 2018 er skatten således opgjort med udgangspunkt i de myndighedsfastsatte standardpriser som skattemæssige indgangsværdier på selskabets anlægsaktiver.

Da der er stor forskel på de myndighedsfastsatte standardpriser og værdierne iht. Skattestyrelsens tillempede DCF-model, er de skattemæssige indgangsværdier øget betydeligt. Det har medført, at udskudt skat er reduceret, og at en eventuel tidligere betalt selskabsskat vil blive tilbagebetalt.

På baggrund heraf er den udskudte skat og den tilsvarende opkrævningsret, der blev indregnet i årsregnskabet for 2017, tilbageført. Posterne blev indregnet i årsregnskabet for 2017 på baggrund af bedste viden på dette tidspunkt, baseret på at Skattestyrelsen havde fået medhold i både Landsskatteretten og Landsretten.

Tilbageførsel af udskudt skat og den tilsvarende opkrævningsret er ændrede regnskabsmæssige skøn, hvorfor tilbageførslerne er sket ved indregning i resultatopgørelsen. Som følge heraf er opkrævningsretten på 1.228.927 tkr. tilbageført i "nettoomsætning", mens udskudt skat på 1.201.228 tkr. er tilbageført i "skat af årets resultat".

Derudover er der indregnet et tilgodehavende på 46.027 tkr., som er tidligere betalt selskabsskat inkl. renter, som vil blive tilbagebetalt.

Aarhus Vand er med afgørelserne i Højesteret fortsat skattepligtige, men har en betydeligt forbedret skattebase baseret på de historiske anlægsaktiver. Sandsynligheden for, at Aarhus Vand i fremtiden vil realisere et skattemæssigt overskud og dermed en skattebetaling, er reduceret betydeligt, dog under forudsætning af at

Aarhus Vand fortsat er underlagt "hvile i sig selv-princippet", hvor indtægter og udgifter skal balancere.

Der henvises desuden til note 1 i årsregnskabet.

Der har derudover ikke været usædvanlige forhold i regnskabsåret.

Forventninger til fremtiden

Der er foretaget en mindre takstnedsættelse på de variable vand- og spildevandstakster på i alt 0,27 kr./m³. Derudover forventer vi fortsat store tilslutninger af nye kunder, men dog på et lavere niveau end 2018.

Som følge heraf forventes omsætningen i 2019 at blive i niveauet 580-600 mio.kr. og resultatet før skat forventes at blive 40-50 mio.kr. Forventningerne baserer sig på vores generelle forventninger ud fra tidligere regnskabsår.

I lighed med tidligere år er usikkerhederne især knyttet til størrelsen af tilslutningsbidrag samt afskrivninger på nedtagne anlægsaktiver.

Begivenheder efter statusdagen

Der er ikke efter regnskabets afslutning indtruffet forhold, der væsentligt påvirker virksomhedens finansielle stilling pr. 31. december 2018.

Ledespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for Aarhus Vand A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aarhus, den 5. april 2019

Direktion

Bestyrelse

Lars Schrøder
Adm. direktør

Flemming Besenbacher
Formand

Keld Hvalso
Næstformand

Johanne Sønderlund Birn

Almaz Mengesha

Anjo Winther

Henrik Frier
Medarbejdervalgt

Bjørn Rohde
Medarbejdervalgt

Mads Thomsen
Medarbejdervalgt

Jens Hørup Jensen
Forbrugervalgt

(I alle underskrifter)

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i Aarhus Vand A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet (herefter benævnt "regnskaberne") for Aarhus Vand A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, anvendt regnskabspraksis, og noter, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Regnskaberne udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at regnskaberne giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne". Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske

regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Fremhævelse af forhold i årsregnskabet

Vi henleder opmærksomheden på note 1 om særlige poster. Noten beskriver de ændringer, der i 2018 er sket til regnskabsmæssige skøn for opgørelse af udskudt skat vedrørende anlægsaktiver og den deraf afledte opkrævningsret, som følge af dommen i Højesteret af 8. november 2018 vedrørende vandselskabers skattemæssige forhold.

Vores konklusion er ikke modificeret vedrørende dette forhold.

Ledelsens ansvar for regnskaberne

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskaberne er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af regnskaberne.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskaberne eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om regnskaberne afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvi-

sende billede heraf.

- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aarhus, den 5. april 2019

ERNST & YOUNG

Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

[Underskrift]

Michael N.C. Nielsen
Statsaut. revisor
mne26738

[Underskrift]

Ulrik Vangso Ørts
Statsaut. revisor
mne42774

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Aarhus Vand A/S for 2018 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for klasse C virksomheder (stor).

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Ændringer i regnskabsmæssige skøn

Som følge af de begivenheder, som er beskrevet i note 1 om særlige poster, er der sket ændringer til regnskabsmæssige skøn for opgørelse af udskudt skat vedrørende anlægsaktiver samt den deraf afledte opkrævningsret.

Opkrævningsretten på 1.228.927 tkr. er tilbageført i "nettoomsætning", mens udskudt skat på 1.201.228 tkr. er tilbageført i "skat af årets resultat".

KONCERNREGNSKAB

Bestemmende indflydelse

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden Aarhus Vand A/S og de dattervirksomheder, hvori Aarhus Vand A/S har bestemmende indflydelse (kontrol).

Bestemmende indflydelse er beføjelsen til at styre en dattervirksomheds finansielle og driftsmæssige beslutninger. Derudover stilles der krav om muligheden for at opnå et økonomisk afkast af investeringen.

Betydelig indflydelse

Virksomheder, hvori koncernen kan udøve betydelig indflydelse på finansielle og driftsmæssige beslutninger, klassificeres som associerede virksomheder. Betydelig

indflydelse antages at foreligge, når modervirksomheden direkte eller indirekte besidder eller råder over mere end 20 % af stemmerettighederne, men der ikke foreligger bestemmende indflydelse.

Koncernregnskabsudarbejdelse

Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af modervirksomhedens og de enkelte dattervirksomheders regnskaber opgjort efterkoncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og ikke-realiserede fortjenester ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

RESULTATOPGØRELSE

Nettoomsætning

Nettoomsætningen omfatter vand og spildevandsafgifter, faste bidrag, tilslutningsbidrag, vejbidrag m.v. og indregnes i resultatopgørelsen i takt med levering/modtagelse.

Nettoomsætningen indregnes ekskl. moms og afgifter opkrævet på vegne af tredjemand.

Nettoomsætningen korrigeres med en eventuel over- eller underdækning samt regulering af opkrævningsretten vedrørende udskudt skat.

Overstiger de hos forbrugerne opkrævede beløb indtægtsrammen for levering af vand, indregnes forskellen i balancen som en gældsforpligtelse.

Er de hos forbrugerne opkrævede beløb lavere end indtægtsrammen for levering af vand, indregnes forskellen som en underdækning, hvis forskellen forventes opkrævet.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger indeholder alle omkostninger vedrørende produktion af vand, rensning af spildevand, drift og vedligehold af indvindingsområder, pumpestationer og brønde m.v., SRO anlæg, personaleomkostninger, afskrivninger på produktionsanlæg/ pumpestationer/ renseanlæg/ vandbehandling m.v., miljø og forskning.

Handelsvirksomhederne indregner vareforbrug, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning. Under produktionsomkostninger indregnes tillige afskrivning på aktiverede udviklingsomkostninger.

Distributionsomkostninger

Distributionsomkostninger omfatter alle omkostninger, som kan henføres til distribution af vand og spildevand.

Under regnskabsposten hører endvidere reparation og vedligeholdelse af ledningsnet og målere, personaleomkostninger og afskrivning på distributionsaktiver.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger omfatter omkostninger til administrative funktioner, herunder vederlag til medarbejdere i administrationen, kundeadministration og information, administrativ it, revision, kontorhold, afskrivninger vedrørende aktiver, der benyttes til administration, inkassobehandling og tab på kunder.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Andre driftsindtægter og -omkostninger

Andre driftsindtægter og -omkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedaktiviteter.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renter, kursgevinster og -tab vedrørende værdipapirer, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg og godtgørelser under acontoskatteordningen m.v.

Finansielle omkostninger indeholder desuden omkostninger vedrørende renter på klimatilpasningsprojekter.

Skat af årets resultat

Modervirksomheden er omfattet af de danske regler om tvunget sambeskatning af koncernens danske dattervirksomheder. Dattervirksomheder indgår i sambeskatningen fra det tidspunkt, hvor de indgår i konsolideringen i koncernregnskabet og frem til det tidspunkt, hvor de udgår fra konsolideringen.

Modervirksomheden er administrationselskab for sambeskatningen og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabet med skattemyndighederne.

Den aktuelle danske selskabsskat fordeles ved afregning af sambeskatningsbidrag mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster. I tilknytning hertil modtager virksomheder med skattemæssigt underskud sambeskatningsbidrag fra virksomheder, der har kunnet anvende dette underskud til nedsættelse af eget skattemæssigt overskud.

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del,

der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til bevægelser direkte i egenkapitalen.

BALANCE

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver udgøres af software. De immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumuleret af- og nedskrivning.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Software: 3-5 år.

Anlæg under udførelse udgøres af anlæg, der på balance-dagen endnu ikke er klar til at tages i brug. Anlæg under udførelse afskrives ikke.

Materielle anlægsaktiver

Grunde, bygninger, vand- og spildevandsanlæg samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar er i overensstemmelse med årsregnskabslovens § 41 indregnet til dagsværdi svarende til de myndighedsgodkendte standardværdier i pris- og levetidskataloget med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen for nye anlægsaktiver omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug. For egenfremstillede

aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og løn.

Der foretages hvert år en vurdering af aktivernes dagsværdi.

Spildevands- og vandtekniske anlæg udgøres af netaktiver, forsinkelsesbassiner, pumpestationer, øvrige tekniske anlæg og maskiner.

Indretning af lejede lokaler udgøres af tilpasninger på selskabets lejede lokaler.

Andre anlæg, driftsmidler og inventar udgøres af specialudstyr, transportmidler, it og inventar.

Der foretages årligt revurdering af restværdier.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	20-75 år
Netaktiver	60-100 år
Vand- og spildevandstekniske anlæg	10-60 år
Forsinkelsesbassiner.....	50 år
Pumpestationer	10-30 år
Øvrige tekniske anlæg	20-30 år
Maskiner.....	10-15 år
Specialudstyr, fx laboratorieudstyr	5-10 år
Transportmidler	5-8 år
Indretning af lejede lokaler	5 år
It.....	3 år
Inventar	3-5 år
Driftsmateriel	10 år

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis produktions-, distributions- og administrationsomkostninger.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgsmarkedsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis andre driftsomkostninger.

Anlæg under udførelse udgøres af anlæg, der på balancedagen endnu ikke er klar til at blive taget i brug. Anlæg under udførelse afskrives ikke.

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder måles efter den indre værdis metode. Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter selskabets regnskabspraksis.

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder med regnskabsmæssig negativ indre værdi måles til 0 DKK, og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives i det omfang, tilgodehavendet er uerholdeligt.

Nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder vises som reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode i egenkapitalen i det omfang, den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen.

Andre tilgodehavender

Andre tilgodehavender, indregnes under langfristede aktiver, består af deposita.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver samt kapitalandele i associerede virksomheder

vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv eller gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen, og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris. Er nettorealiseringsværdien lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris.

Der foretages nedskrivning til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet en objektiv indikation på, at et tilgodehavende eller en portefølje af tilgodehavender er værdiforringet. Hvis der foreligger en objektiv indikation på, at et individuelt tilgodehavende er værdiforringet, foretages nedskrivning på individuelt niveau.

Lovbestemt opkrævningsret

Lovbestemt opkrævningsret over for forbrugerne vedrørende udskudt skat og tjenestemandspensioner måles til kostpris eller en lavere nettorealiseringsværdi.

Opkrævningsretten på tjenstemandsforpligtelse nedbringes i takt med opkrævninger hos forbrugerne korrigeret for årlige reguleringer af den opgjorte tjenstemandsforpligtelse.

Betalte selskabsskatter anses i henhold til indtægtsreguleringen for vandselskaber (bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber § 23 stk. 4 nr. 4 og 5) som en omkostning, der justerer selskabets økonomiske ramme og dermed kan tillægges vandselskabets takster krone for krone. Den udskudte skat svarer til en forventet skattebetaling på sigt og dermed til en opkrævningsret hos selskabets forbrugere på en tilsvarende størrelse.

Opkrævningsret over for kunderne opstået som følge af at selskabet medfinansierer Aarhus Kommunes klimatilpasningsprojekter indregnes og måles til kostpris. Opkrævningsretten nedbringes i takt med budgetterede opkrævninger hos forbrugerne.

Værdipapirer

Værdipapirer, der består af børsnoterede obligationer, måles til dagsværdi på balancedagen.

Periodeafgrænsningsposter (under aktiver)

Periodeafgrænsningsposter indregnet under omsætningsaktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

EGENKAPITAL

Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode

Reserve for nettoopskrivning efter indre værdi omfatter nettoopskrivning af kapitalandele i datter- og associerede virksomheder i forhold til kostpris.

Reserven kan elimineres ved underskud, realisation af kapitalandele eller ændring i regnskabsmæssige skøn.

Reserven kan ikke indregnes med et negativt beløb.

Reserve for udviklingsomkostninger

Reserve for udviklingsomkostninger omfatter indregnede udviklingsomkostninger. Reserven kan ikke benyttes til udbytte

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

eller dækning af underskud. Reserven reduceres eller opløses, hvis de indregnede udviklingsomkostninger afskrives eller udgår af virksomhedens drift. Dette sker ved overførsel direkte til egenkapitalens frie reserver.

Udbytte

Foreslået udbytte indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på den ordinære generalforsamling (deklareringstidspunktet). Udbytte, som forventes udbetalt for året, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Selskabsskat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster og for betalte acontoskatter.

Skyldige og tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes i balancen som "Tilgodehavende selskabsskat" eller "Skyldig selskabsskat".

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmedtode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed og jurisdiktion.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter aktuarmæssige opgjorte pensionsforpligtelser til tjenestemænd. Hensættelsen reduceres med årets pensionsudbetalinger og forøges med årets regulering. Der er tilsvarende indregnet en opkrævningsret vedrørende hensættelsen til tjenestemandspensionsforpligtelser.

Regulatorisk overdækning

Overstiger de hos forbrugerne opkrævede beløb indtægtsrammen for vand- og spildevandsbehandling, indregnes forskellen i balancen som en regulatorisk overdækning (gæld til forbrugerne).

Gældsforpligtelser

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved låneoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris.

Gældsforpligtelser opstået som følge af, at selskabet medfinansierer Aarhus Kommunes klimatilpasningsprojekter indregnes og måles til kostpris. Betalingsforpligtelsen nedbringes i takt med budgetterede betalinger vedrørende klimatilpasningsprojektet.

Øvrige gældsforpligtelser måles til nettorealisationseværdi.

Tilskud til anlægsprojekter

Modtagne tilskud til anlægsprojekter indregnes i balancen i takt med udførelsen af anlægsprojektet.

Der foretages lineære afgangne i takt med afskrivninger på de tilhørende anlægsprojekter, som er baseret på følgende forventede brugstider:

Tilskud til anlægsprojekter: 10-50 år

Afgangne på tilskud indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis produktions-, distributions- og administrationsomkostninger.

Periodeafgrænsningsposter (under passiver)

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvider og koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som årets resultat reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver samt tilskudsprojekter.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af koncernens aktiekapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld og betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med en løbetid under 3 måneder, og som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelige risici for værdiændringer samt kortfristet bankgæld.

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på forretningssegmenter. Segmentoplysningerne følger koncernens regnskabspraksis, risici og interne økonomistyring.

Aktiver i segmentet omfatter de aktiver, som anvendes direkte i segmentets omsætningssskabende aktivitet.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

De i hoved- og nøgletaloversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Overskudsgrad:	$\frac{\text{Driftsresultat (EBIT)} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkast af den investerede kapital:	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Gennemsnitlig investeret kapital}}$
Investeret kapital:	Driftsmæssige immaterielle og materielle anlægsaktiver samt nettoarbejdskapital
Bruttomargin:	$\frac{\text{Bruttoresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Likviditetsgrad:	$\frac{\text{Kortfristede aktiver} \times 100}{\text{Kortfristede forpligtelser}}$
Soliditetsgrad:	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Aktiver i alt, ultimo}}$
Egenkapitalforrentning:	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$

Resultatopgørelse

tkr.	note	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
		2018	2017	2018	2017
Nettoomsætning før særlige poster	1	615.849	647.934	608.120	641.571
Opkrævningsret vedr. udskudt skat og tjenestemandspensionsforpligtelser	1	-1.228.927	1.362.943	-1.228.927	1.362.943
Nettoomsætning	1,2	-613.078	2.010.877	-620.807	2.004.514
Produktionsomkostninger	2,3,8,9	-163.169	-159.772	-156.087	-153.615
Bruttoresultat		-776.247	1.851.105	-776.894	1.850.899
Distributionsomkostninger	2,3,8,9	-327.845	-306.738	-327.845	-306.738
Administrationsomkostninger	2,3,4,8,9	-53.431	-52.393	-53.394	-52.356
Resultat af ordinær primær drift		-1.157.523	1.491.974	-1.158.133	1.491.805
Andre driftsindtægter	2	2.468	2.032	2.468	2.032
Andre driftsomkostninger	2	-2.384	-2.028	-2.384	-2.028
Resultat af primær drift		-1.157.439	1.491.978	-1.158.049	1.491.809
Resultatandele efter skat i dattervirksomheder		0	0	476	127
Finansielle indtægter	1, 5	19.006	6.170	19.006	6.170
Finansielle omkostninger	6	-18.225	-14.608	-18.225	-14.603
Resultat før skat		-1.156.658	1.483.540	-1.156.792	1.483.503
Skat af ordinært resultat	1,7	-17.377	-20.110	-17.243	-20.110
Udskudt skat – skattesag	1,7	1.233.897	-1.115.348	1.233.897	-1.115.311
Årets resultat		59.862	348.082	59.862	348.082
Forslag til resultatdisponering:					
Overført resultat		59.495	348.483	59.019	348.356
Overført til egenkapitalreserver		367	-401	367	-401
Nettopskrivning efter indre værdis metode		0	0	476	127
		59.862	348.082	59.862	348.082

Balance

Aktiver	tkr.	note	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
			2018	2017	2018	2017
ANLÆGSAKTIVER						
Immaterielle anlægsaktiver						
Software		8	13.329	5.545	13.329	5.545
			13.329	5.545	13.329	5.545
Materielle anlægsaktiver						
Grunde og bygninger		9	179.923	185.192	179.923	185.192
Vand- og spildevandsanlæg			9.620.618	9.621.753	9.620.618	9.621.753
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar			15.422	15.541	15.422	15.541
Indretning af lejede lokaler			1.412	1.882	1.412	1.882
Materielle anlægsaktiver under udførelse			176.574	138.650	176.574	138.650
			9.993.949	9.963.018	9.993.949	9.963.018
Finansielle anlægsaktiver						
Kapitalandele i dattervirksomheder		10	0	0	3.603	3.127
Kapitalandele i associerede virksomheder		11	820	830	820	830
Andre tilgodehavender, deposita		12	1.852	1.824	1.852	1.824
			2.672	2.654	6.275	5.781
ANLÆGSAKTIVER I ALT			10.009.950	9.971.217	10.013.553	9.974.344
OMSÆTNINGSAKTIVER						
Varebeholdninger, varelager			3.779	3.865	3.779	3.865
			3.779	3.865	3.779	3.865
Tilgodehavender						
Lovbestemt opkrævningsret		13	454.593	1.704.713	454.593	1.704.713
Tilgodehavender fra salg			28.568	34.639	26.585	32.277
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder			0	0	1.654	1.561
Tilgodehavender hos associerede virksomheder			167	188	167	188
Tilgodehavende selskabsskat		14	46.258	0	46.258	0
Andre tilgodehavender			59.474	24.215	58.998	24.101
Periodeafgrænsningsposter		15	400	623	400	623
			589.460	1.764.378	588.655	1.763.463
Værdipapirer			204.652	207.782	204.652	207.782
Likvide beholdninger			102.513	74.125	97.910	70.459
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT			900.404	2.050.149	894.996	2.045.569
AKTIVER I ALT			10.910.354	12.021.367	10.908.549	12.019.913

Passiver

tkr.	note	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
		2018	2017	2018	2017
EGENKAPITAL	16				
Virksomhedskapital		10.000	10.000	10.000	10.000
Nettopskrivning efter indre værdis metode		0	0	603	127
Opskrivningshenlæggelse		2.736.445	2.781.584	2.736.445	2.781.584
Reserve for udviklingsomkostninger		3.449	3.082	3.449	3.082
Overført resultat		6.816.973	6.709.601	6.816.370	6.709.474
EGENKAPITAL I ALT		9.566.867	9.504.267	9.566.867	9.504.267
HENSATTE FORPLIGTELSE					
Tjenestemandsfpligtelser	17	411.742	430.872	411.742	430.872
Udskudt skat	18	45.967	1.228.927	45.832	1.228.927
HENSATTE FORPLIGTELSE I ALT		457.709	1.659.799	457.574	1.659.799
GÆLDSFORPLIGTELSE					
Langfristede gældsforpligtelser	19				
Realkredit/Kommunekredit		581.495	585.078	581.495	585.078
Gæld til Aarhus Kommune, klimaprojekter		40.788	42.824	40.788	42.824
Tilskud til anlægsprojekter		7.898	7.014	7.898	7.014
		630.181	634.916	630.181	634.916
Kortfristede gældsforpligtelser					
Kortfristet del af langsigtede gældsforpligtelser	19	29.438	25.688	29.438	25.688
Leverandører af varer og tjenesteydelser		112.571	112.243	111.041	110.882
Selskabsskat	16	0	1.993	0	1.956
Overdækning		36.104	16.471	36.104	16.471
Anden gæld		33.121	23.454	33.087	23.398
Periodeafgrænsningsposter	20	32.660	33.132	32.554	33.132
Gæld til Aarhus Kommune		11.703	9.404	11.703	9.404
		255.597	222.385	253.927	220.931
GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT		885.778	857.301	884.108	855.847
PASSIVER I ALT		10.910.354	12.021.367	10.908.549	12.019.913

- 1 Særlige poster
- 21 Eventualposter
- 22 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser
- 23 Nærtstående parter

Egenkapitalopgørelse

		KONCERN				
tkr.	note	Aktie- kapital	Opskrivnings- henlæggelse	Reserve for udviklings- omkostninger	Overført resultat	I alt
		10.000	2.781.584	3.082	6.709.601	9.504.267
		0	-45.139	0	45.139	0
		0	0	0	2.738	2.738
	24	0	0	367	59.495	59.862
		10.000	2.736.445	3.449	6.816.973	9.566.867

		MODERVIRKSOMHED					
tkr.	note	Aktie- kapital	Netto-opskrivning efter indre værdis- metode	Opskrivnings- henlæggelse	Reserve for udviklings- omkostninger	Overført resultat	I alt
		10.000	127	2.781.584	3.082	6.709.474	9.504.267
		0	0	-45.139	0	45.139	0
		0	0	0	0	2.738	2.738
	24	0	476	0	367	59.019	59.862
		10.000	603	2.736.445	3.449	6.816.370	9.566.867

Pengestrømsopgørelse

tkr.	note	KONCERN	
		2018	2017
Årets resultat		59.862	348.082
Reguleringer	25	375.722	65.126
Ændring i driftskapital	26	-31.638	-41.190
Pengestrøm fra ordinær drift for finansielle poster		403.946	372.018
Renteindtægter		19.006	6.170
Renteudgifter		-18.225	-14.608
Pengestrøm fra ordinær drift		404.727	363.580
Betalt selskabsskat		-14.691	8.527
PENGESTRØM FRA DRIFTSAKTIVITET		390.036	372.107
Køb af immaterielle anlægsaktiver	8	-13.189	-745
Køb af materielle anlægsaktiver	9	-352.057	-370.914
Salg af materielle anlægsaktiver	9	2.486	470
Tilskud til anlægsinvesteringer		1.339	-1.162
Køb af finansielle anlægsaktiver		-19	-28
Køb af værdipapirer		1.727	-1.657
PENGESTRØM TIL INVESTERINGSAKTIVITET		-359.713	-374.036
Afdrag på gæld, Kommunekredit		-24.661	-22.374
Afdrag på gæld vedrørende klimatilpasningsprojekter		-2.063	-1.995
Provenu ved låneomlægning og låneoptagelse		24.789	75.000
PENGESTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITET		-1.935	50.631
ÅRETS PENGESTRØM FRA DRIFTS-, INVESTERINGS- OG FINANSIERINGSAKTIVITET		28.388	48.702
Likvider, primo		74.125	25.423
LIKVIDER, ULTIMO		102.513	74.125

Noter

1. Særlige poster

Højesteret har i domme af den 8. november 2018 i to pilot-sager afgjort, at de myndighedsfastsatte standardpriser kan anvendes som de skattemæssige indgangsværdier på vandselskabers anlægsaktiver. Hermed blev Skattestyrelsens (tidligere SKAT) hidtidige praksis, hvor Skattestyrelsen har fastsat vandselskabers skattemæssige indgangsværdier på anlægsaktiver ud fra en tillempt DCF-model, underkendt.

Afgørelserne i Højesteret er det endelige punktum i et langstrakt forløb, hvor branchen har ført sager mod Skattestyrelsen i Landsskatteretten, Landsretten og Højesteret.

På baggrund af de klare og entydige domme i Højesteret mangler nu alene realitetsbehandling af selskabets skattemæssige indgangsværdier og historiske selvangivelser. Vi har opgjort de skattemæssige konsekvenserne efter afgørelserne i Højesteret uden betydelig usikkerhed, selvom selskabets historiske selvangivelser endnu ikke er realitetsbehandlet af Skattestyrelsen.

tkr.

Nettoomsætning:

Optrækningsret vedrørende udskudt skat på anlægsaktiver ved stiftelsen
Optrækningsret vedrørende udskudt skat på anlægsaktiver opstået 2009-2017
Indregning af opkrævningsret vedrørende ændring i tjenestemandsforsikring

Finansielle indtægter:

Rentegodtgørelse

Omkostninger (skat af årets resultat):

Indregning og tilbageførsel af udskudt skat vedrørende anlægsaktiver fra stiftelsen
Indregning og tilbageførsel af udskudt skat vedrørende anlægsaktiver 2009-2017
Betalt selskabsskat

Resultat af særlige poster

I årsregnskabet for 2018 er skatten således opgjort med udgangspunkt i de myndighedsfastsatte standardpriser som skattemæssige indgangsværdier på selskabets anlægsaktiver.

Da der er stor forskel på de myndighedsfastsatte standardpriser og værdierne iht. Skattestyrelsens tillempte DCF-model, er de skattemæssige indgangsværdier øget betydeligt. Det har medført, at udskudt skat er reduceret, og at en eventuel tidligere betalt selskabsskat vil blive tilbagebetalt.

På baggrund heraf er den udskudte skat og den tilsvarende opkrævningsret, der blev indregnet i årsregnskabet for 2017, tilbageført. Posterne blev indregnet i årsregnskabet for 2017 på baggrund af bedste viden på dette tidspunkt, baseret på at Skattestyrelsen havde fået medhold i både Landsskatteretten og Landsretten.

For Aarhus Vand betyder dette, at ud af den udskudte skat som er indarbejdet i årsrapporten for 2017 på 1.228.927 tkr. bliver 1.201.228 tkr. tilbageført i 2018. Hertil kommer, at den betalte skat i perioden 2009-2017 på 33.114 tkr. samt rentegodtgørelse på 12.913 tkr. vil blive tilbagebetalt, når SKAT har genberegnet vores selvangivelser for 2009-2017.

Udover korrektion af den udskudte skat, så skal den indarbejdede opkrævningsret til dækning af den udskudte skat ligeledes tilbageføres. Årets nettoomsætning korrigeres som følge heraf med -1.228.927 tkr.

Som følge heraf indgår der i resultatopgørelsen følgende særlige poster, som påvirker poster i resultatopgørelsen:

KONCERN- OG MODERVIRKSOMHED

2018	2017
-1.109.721	1.109.721
-119.206	99.095
0	154.127
-1.228.927	1.362.943
12.913	0
12.913	0
1.109.721	-1.109.721
91.062	0
33.114	0
1.233.897	-1.109.721
17.883	253.222

2. Segmentoplysninger

tkr.	KONCERN					
	Spildevand	Vand	Tømnings- ordning	Tilknyttet virksomhed	Aarhus Vand TA A/S	I alt
Afregnet vand	0	148.289	0	0	0	148.289
Afregnet spildevand	363.189	0	0	0	0	363.189
Tilslutnings-, sær- og vejbidrag	65.055	33.838	0	0	0	98.893
Over-/underdækning	-14.861	-4.772	0	0	0	-19.633
Opkrævningsret, tjenestemandforpligtigelse	2.139	-4.877	0	0	0	-2.738
Opkrævningsret, selskabsskat	-970.367	-258.560	0	0	0	-1.228.927
Salg af ydelser	17.453	1.909	759	0	7.728	27.849
NETTOOMSÆTNING	-537.392	-84.173	759	0	7.728	-613.078
Produktionsomkostninger	-98.579	-56.674	-834	0	-7.082	-163.169
BRUTTORESULTAT	-635.971	-140.847	-75	0	646	-776.247
Distributionsomkostninger	-241.456	-86.389	0	0	0	-327.845
Administrationsomkostninger	-24.622	-28.773	0	0	-36	-53.431
RESULTAT AF ORDINÆR PRIMÆR DRIFT	-902.049	-256.009	-75	0	610	-1.157.523
Andre driftsindtægter	0	0	0	2.468	0	2.468
Andre driftsomkostninger	0	0	0	-2.384	0	-2.384
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT	-902.049	-256.009	-75	84	610	-1.157.439
Andre finansielle indtægter	12.612	6.394	0	0	0	19.006
Andre finansielle omkostninger	-15.858	-2.367	0	0	0	-18.225
RESULTAT FØR SKAT	-905.295	-251.982	-75	84	610	-1.156.658
Skat af årets resultat	962.511	254.144	17	-18	-134	1.216.520
ÅRETS RESULTAT	57.216	2.162	-58	66	476	59.862
MATERIELLE OG IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	7.881.054	2.126.224	0	0	0	10.007.278

3. Personalemkostninger

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Gager og lønninger	109.234	101.266	109.234	101.266
Pensionsbidrag	13.392	13.006	13.392	13.006
Andre omkostninger til social sikring	1.103	891	1.103	891
	123.729	115.163	123.729	115.163
Personalemkostninger indregnes således i årsregnskabet:				
Produktion	26.316	19.404	26.316	19.404
Distribution	25.262	18.211	25.262	18.211
Administration	24.402	28.912	24.402	28.912
Arbejds løn medgået til opførelse af anlægsaktiver	47.749	48.636	47.749	48.636
	123.729	115.163	123.729	115.163
Gennemsnitligt antal fuldtidsbeskæftigede	215	207	215	207

I personalemkostninger indgår gage og pension til direktør og honorar til bestyrelse med 2.112 tkr. (2017: 2.044 tkr.)

4. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Honorar vedrørende lovpligtig revision	106	105	86	85
Erklæringsopgaver med sikkerhed	106	60	106	60
Skatterådgivning	15	99	15	99
Andre ydelser	553	573	550	573
	780	837	757	817

NOTER

5. Finansielle indtægter

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Øvrige renteindtægter	4.481	4.460	4.481	4.460
Renter af værdipapirer	1.403	908	1.403	908
Kursregulering af værdipapirer	0	790	0	790
Renter, SKAT	13.122	12	13.122	12
	19.006	6.170	19.006	6.170

6. Finansielle omkostninger

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Bank og kreditinstitutter	10.173	8.530	10.173	8.530
Øvrige renteomkostninger	200	266	200	261
Renter klimatilpasningsprojekter	512	537	512	537
Kursregulering af værdipapirer	1.403	0	1.403	0
Garantiprovision Aarhus Kommune	5.937	5.275	5.937	5.275
	18.225	14.608	18.225	14.603

7. Skat af ordinært resultat

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Årets aktuelle skat	0	5.627	0	5.590
Årets regulering af udskudt skat	17.822	20.110	17.688	20.110
Regulering af aktuel skat 2017	-445	0	-445	0
Regulering af aktuel skat tidligere år	-33.114	0	-33.114	0
Regulering vedrørende tidligere år, jf. note 1	-1.200.783	1.109.721	-1.200.783	1.109.721
	-1.216.520	1.135.458	-1.216.654	1.135.421

8. Immaterielle anlægsaktiver

tkr.	KONCERN- OG MODERVIRKSOMHED		
	Software	Immaterielle anlægsaktiver under udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 2018	28.479	0	28.479
Årets tilgang	0	13.189	13.189
Overført i året	13.189	-13.189	0
Afgang	0	0	0
Kostpris 31. december 2018	41.668	0	41.668
Afskrivninger 1. januar 2018	-22.934	0	-22.934
Afskrivninger	-5.405	0	-5.405
Akk. Afskrivninger tilbageført	0	0	0
Afskrivninger 31. december 2018	-28.339	0	-28.339
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2018	13.329	0	13.329

Afskrivninger indregnes således i årsregnskabet:

tkr.	KONCERN- OG MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017
Distribution	3.509	3.270
Administration	1.896	1.822
	5.405	5.092

9. Materielle anlægsaktiver

tkr.	KONCERN- OG MODERVIRKSOMHED					
	Grunde og bygninger	Vand- og spildevandsanlæg	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Indretning af lejede lokaler	Materielle anlægsaktiver under udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 2018	324.080	8.682.157	54.461	2.352	138.650	9.201.700
Tilgang	0	0	0	0	352.057	352.057
Overført i året	0	310.890	3.243	0	-314.133	0
Afgang	-423	-60.848	-2.138	0	0	-63.409
Kostpris 31. december 2018	323.657	8.932.199	55.566	2.352	176.574	9.490.348
Opskrivninger 1. januar 2018	0	2.781.584	0	0	0	2.781.584
Årets afgang	0	-45.139	0	0	0	-45.139
Opskrivninger 31. december 2018	0	2.736.445	0	0	0	2.736.445
Nedskrivninger 1. januar 2018	-95.316	0	0	0	0	-95.316
Årets afgang	219	0	0	0	0	219
Nedskrivninger 31. december 2018	-95.097	0	0	0	0	-95.097
Afskrivninger 1. januar 2018	-43.571	-1.841.988	-38.919	-470	0	-1.924.948
Afskrivninger	-5.066	-253.511	-3.363	-470	0	-262.410
Akkumulerede afskrivninger tilbageført	0	47.473	2.138	0	0	49.611
Afskrivninger 31. december 2018	-48.637	-2.048.026	-40.144	-940	0	-2.137.747
REGNSKABSMÆSSIG VÆRDI 31. DECEMBER 2018	179.923	9.620.618	15.422	1.412	176.574	9.993.949
Afskrives over	0-75 år	10-100 år	3-10 år	5 år	-	-

tkr.	KONCERN- OG MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017
Afskrivninger indregnes således i årsregnskabet:		
Grunde og bygninger	5.066	5.080
Vand- og spildevandsanlæg	253.122	251.381
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3.833	4.482
Tab ved afgang af materielle anlægsaktiver	58.718	43.140
Tab/gevinst ved salg af materielle anlægsaktiver	-2.486	-470
	318.253	303.613
Ned- og afskrivninger indregnes således i årsregnskabet:		
Produktion	36.687	35.745
Distribution	279.829	265.698
Administration	1.737	2.170
	318.253	303.613

10. Kapitalandele i dattervirksomheder

tkr.	MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017
Kostpris 1. januar	3.000	3.000
Kostpris 31. december	3.000	3.000
Værdiregulering 1. januar	127	0
Årets resultat	476	127
Værdiregulering 31. december	603	127
Regnskabsmæssig værdi 31. december	3.603	3.127

Navn og hjemsted	Stemme- og ejerandel	Samlet egenkapital	Resultat tkr.	Aarhus Vands andel af regnskabsmæssig værdi
Aarhus Vand TA A/S, Aarhus	100 %	3.603	603	3.603
		3.603	603	3.603

NOTER

11. Kapitalandele i associerede virksomheder

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Kostpris 1. januar	830	814	830	814
Tilgang i året	0	26	0	26
Afgang i året	-10	-10	-10	-10
	820	830	820	830

Navn og hjemsted	Ejerandel	Samlet egenkapital	Resultat	Aarhus Vands andel af regnskabs-mæssig værdi
Shared A/S, Aarhus	75 %	1.100	0	820
		1.100	0	820

Aarhus Vand A/S' stemmeandel i Shared A/S udgør 33 %.

12. Andre tilgodehavender, deposita

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Andre tilgodehavender indeholder deposita vedrørende selskabets domicil samt tilhørende lagerfaciliteter.				
Saldo 1. januar	1.824	1.812	1.824	1.812
Tilgang i året	28	12	28	12
SALDO 31. DECEMBER 2018	1.852	1.824	1.852	1.824

NOTER

13. Opkrævningsret

tkr.	KONCERN- OG MODERVIRKSOMHED		
	Opkrævningsret 1/1-2018	Opkrævningsret 31/12-2018	Forfald til betaling >1 år
Tjenestemandsforspligtelser	430.872	411.742	395.742
Udskudt skat	1.228.927	0	0
Klimatilpasningsprojekter	44.914	42.851	40.789
	1.704.713	454.593	436.531

14. Tilgodehavende/skyldig selskabsskat

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Skyldig skat 1. januar	-1.993	12.161	-1.956	12.161
Aktuel skat vedrørende tidligere år	35.107	0	35.070	0
Årets aktuelle skat	0	-5.627	0	-5.590
Betalt selskabsskat i året	13.144	-8.527	13.144	-8.527
TILGODEHAVENDE SELSKABSSKAT 31. DECEMBER 2018	46.258	-1.993	46.258	-1.956

15. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af forudbetalte licenser med 400 tkr.

16. Egenkapital

Aktiekapitalen består af 10.000 aktier a nominel 1.000 kr. Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder. Det er endnu uafklaret, i hvilket omfang "Overført resultat" kan udloddes til aktionærerne. Aktiekapitalen er uændret de seneste 5 år.

17. Tjenestemandforpligtelser

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Tjenestemandforpligtelser 1. januar	430.872	287.861	430.872	287.861
Årets regulering	-2.738	159.420	-2.738	159.420
Årets udbetaling	-16.392	-16.409	-16.392	-16.409
ANDRE HENSATTE FORPLIGTELSESR 31. DECEMBER	411.742	430.872	411.742	430.872
Forfaldstidspunkterne for hensatte forpligtelser forventes at blive:				
0-1 ÅR	16.500	16.500	16.500	16.500
1-5 ÅR	66.000	66.000	66.000	66.000
> 5 ÅR	329.242	348.372	329.242	348.372
	411.742	430.872	411.742	430.872

18. Udskudt skat

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Udskudt skat 1. januar	1.228.927	99.096	1.228.927	99.096
Årets regulering af udskudt skat	17.823	20.110	17.688	20.110
Regulering af udskudt skat vedrørende tidligere år	-1.200.783	1.109.721	-1.200.783	1.109.721
UDSKUDT SKAT 31. DECEMBER	45.967	1.228.927	45.832	1.228.927

NOTER

19. Langfristede gældsforpligtelser

tkr.	KONCERN- OG MODERVIRKSOMHED				
	Gæld 1/1-2018	Gæld 31/12-2018	Afdrag næste år	Langfristet andel	Restgæld efter 5 år
Realkredit/Kommunekredit	608.286	608.414	26.919	581.495	471.679
Klimatilpasningsprojekter	44.914	42.851	2.063	40.788	32.457
Tilskud til anlægsinvesteringer	7.404	8.354	456	7.898	5.617
	660.604	659.619	29.438	630.181	509.753

20. Periodeafgrænsningsposter

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Periodisering af vand- og spildevandsindtægter	32.554	33.132	32.554	33.132
Øvrige periodeafgrænsningsposter	106	0	0	0
	32.660	33.132	32.554	33.132

21. Eventualposter

Eventualforpligtelser

Aarhus Vand har en huslejeoplygtelse vedrørende selskabets lejede lokaler på 8,0 mio. kr.
Selskabets eventualforpligtelser omfatter desuden de for branchen sædvanlige miljøforpligtelser.

22. Pantsætninger og sikkerhedstilladelser

Selskabet har ingen pantsætninger og sikkerhedstilladelser.

23. Nærtstående parter

Aarhus Vand A/S' nærtstående parter omfatter Aarhus Vand TA A/S, Shared A/S, Aarhus Kommune, der er hovedaktionær samt selskabets direktion og bestyrelsesmedlemmer. Samhandel med nærtstående parter er foregået på omkostningsdækkende basis.

Ejerforhold

Følgende aktionærer er noteret i selskabets aktionærfortegnelse, som ejende minimum 5 % af stemmerne eller minimum 5 % af aktiekapitalen:

Aarhus Kommune, Rådhuset, 8100 Aarhus C

24. Resultatdisponering

tkr.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2018	2017	2018	2017
Overført resultat	59.495	348.483	59.019	348.356
Overført til egenkapitalreserver	367	-401	367	-401
Nettoopskrivning efter indre værdis metode	0	0	476	127
	59.862	348.082	59.862	348.082

25. Pengestrømsopgørelse – reguleringer

tkr.	KONCERN	
	2018	2017
Andre finansielle indtægter	-19.006	-6.170
Andre finansielle omkostninger	18.225	14.608
Afskrivninger på immaterielle- og materielle anlægsaktiver	264.940	265.565
Tab ved afhændelse af anlægsaktiver	58.718	43.140
Ændring af den lovpligtige opkrævningsret	1.250.796	-1.366.665
Ændring i udskudt skat	-1.182.960	1.129.831
Ændring i andre hensatte forpligtelser	-19.131	143.011
Egenkapitals reguleringer, tjenestemandsforsikring	2.738	-159.420
Kursregulering af værdipapirer	1.402	-790
Ændring i forpligtelse vedrørende klimatilpasningsprojekter	0	2.016
	375.722	65.126

26. Pengestrømsopgørelse – ændring i driftskapital

tkr.	KONCERN	
	2018	2017
Ændring i varebeholdninger	86	568
Ændring i tilgodehavender	-61.186	6.306
Ændring i kortfristet gæld i øvrigt	29.462	-48.064
	-31.638	-41.190

BILAG: DETALJERET VÆSENTLIGHEDSVURDERING (CSR RISICI)

	Nr.	CSR emne Jf. DS 49 001	Betydning for Århus Vand	Betydning for interesser	Samlet vurdering	Væsentlige interessenter i emnet
Organisationsledelse	1	Dialog med interessenter				Ejere, kunder, interesseorganisationer, myndigheder
	2	Ledelsens sammensætning og organisering				Ejere
	3	Risikostyring – due dilligence				Ejere, kunder, interesseorganisationer, myndigheder
	4	Beslutningsprocesser og -strukturer				Ejere, kunder, ansatte
Menneskerettigheder	5	Civile og politiske rettigheder				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
	6	Økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
	7	Håndtering af Klager				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
	8	Diskrimination og udsatte grupper				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
	9	Undgåelse af meddelagtighed				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
	10	Risikosituationer omkring menneskerettighederne				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
	11	Grundlæggende arbejdstagerrettigheder				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
Arbejdsforhold	12	Ansættelsesforhold				Ansatte
	13	Arbejdsvilkår og social beskyttelse				Ansatte
	14	Social dialog				Ansatte
	15	Sundhed og sikkerhed på arbejdet				Ansatte
	16	Udviklingsmuligheder på jobbet				Ansatte
Miljø	17	Forebyggelse af forurening og udvikling af renere teknologi				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
	18	Bæredygtig ressourceudnyttelse				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
	19	Bekæmpelse af og tilpasning til klimaforandringer				Ejere, Leverandører, Ansatte, interesse- organisationer, myndighede
	20	Beskyttelse og genoprettelse af naturen				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
	21	Dyrevelfærd				Ejere, leverandører, ansatte, interesseorganisationer, myndigheder
God forretningskik	22	Anti-korruption				Ejere, myndigheder, ansatte, kunder
	23	Ansvarlig deltagelse i politik				Ejere, Interesseorganisationer, myndigheder
	24	Fair konkurrence				Ejere, kunder, myndigheder
	25	Respekt for ejendomsret				Ejere, kunder, myndigheder
	26	Fremme af samfundsmæssigt ansvar i indflydelsessfæren				Ejere, myndigheder, leverandører, internationale partnere
Forbrugerforhold	27	Ansvarlig markedsføring, information og aftaleforhold				Kunder, myndigheder
	28	Beskyttelse af forbrugernes sundhed og sikkerhed				Kunder, ejere, myndigheder
	29	Bæredygtigt forbrug				Kunder, myndigheder
	30	Kundesupport og klagehåndtering				Kunder, ejere, myndigheder
	31	Beskyttelse af forbrugeroplysninger og privatliv				Kunder
	32	Uddannelse og bevidsthed				Kunder
	33	Adgang til basale ydelser				Kunder
Lokal samfundsinvolvering og -udvikling	34	Samfundsinvolvering				Interesseorganisationer
	35	Uddannelse og kultur				Ejere, uddannelsesinstitutioner og interesseorganisationer
	36	Jobskabelse og udvikling af kompetencer				Ejere
	37	Adgang til og udvikling af teknologi				Uddannelsesinstitutioner, erhvervsvirksomheder
	38	Indkomstgenerering				Ejere, kunder
	39	Sundhed				Kunder
	40	Sociale investeringer				Ejere, kunder

Af strategisk betydning
  Et opmærksomhedsområde
  Uden særligt fokus, men som minimum er Aarhus Vand lovoverholdende

Udgiver:

Aarhus Vand A/S
Gunnar Clausens Vej 34
8260 Viby J
Tlf. 8947 1000
aarhusvand@aarhusvand.dk
www.aarhusvand.dk

Design:

Grafisk Plus

Fotos:

Hartmann Schmidt Fotografi
Aarhus Vand

Tryk:

KLS PurePrint

Oplag: 250

April 2019

PurePrint® by KLS
Produceret 100 % bionedbrydeligt